

1940 DEC. 10.

IV.

HURSAN

IFJÚ ÉVEK

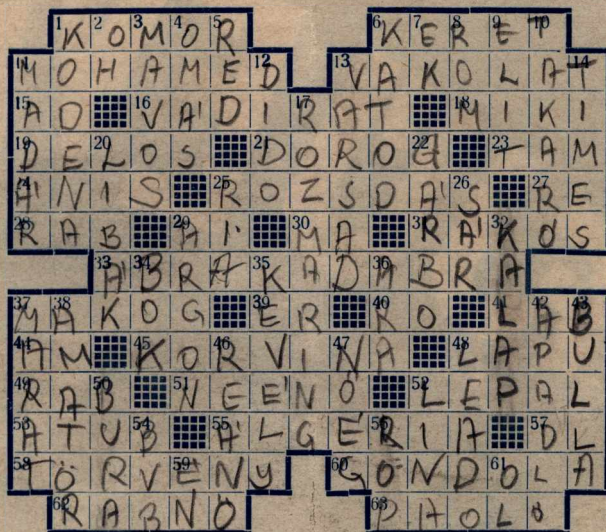
KARACSONY.

KERESZTREJTVÉNY.

Kossuth Tivadar.

(10 pont.)

Vízszintes: 1. Az ember viselkedése embertársaival szemben. 6. Ráma. 11. Vallásalapító. 13. Habarcs. 15. A jószívű. 16. Bíróságon szereplő írás. 18. Fiú becenév. 19. Görög sziget az Égei-tengerben. 21. Dunántúli város. 23. Kettőzve: néger hangszer. 24. Fűszer. 25. Ilyen a régi vas. 27. Rag. 28. Fogoly. 29. Az első és ötödik magánhangzó. 30. Időhatározószó. 31. Országgyűlések színhelye Pest mellett. 33. A gnosztikus vallási rendszerekben előforduló varázsszó, misztikus formula. 37. Hebeg. 39. Német személyesnévmás. 40. Vés. 41. Vissza: az egyik oldal. 44. A. M. 45. Mátyás király könyvtára. 48. Gyomnövény. 49. Nem szabad. 51. Tagadószó, és két személyesnévmás. 52. Angol protektorátus Ázsiában. 53. Vissza: hülye. 55. Francia gyarmat. 57. D. L. 58. A legfőbb írott jogforrás. 60. Romantikus közlekedési eszköz. 62. Különösen a keleti nagyurak háztartásához tartozott. 63. Pál — idegen nyelven.

Függőleges: 1. Olasz város és tartomány. 2. Indulatszó. 3. Svájc Graubünden kantonjában levő völgy, tüdőbeteg gyógyhely, nevezetes még téli sportja is. 4. Almás — palócosan. 5. Vörös — angolul. 6. Az egyik elektromos sarok. 7. Eeeee. 8. Dűledék. 9. Előkelőség, vminek a színe-java. 10. Pokróc. 12. Karthágói királynő. 13. Tolnamegyei nagyközség. 14. Angol újság. 17. Az ajakosak családjába tartozó növény. 20. Baromfiak. 22. Világhíres filmszínész. 25. Idegen női név. 26. Eső után van. 29. Elem. 32. Fejfedő. 34. Hízlgés. 35. Büszke. 36. Menyasszony. 37. A francia forradalom egyik vezéralakja. 38. Műkedvelő. 42. Finomabb formája a parkett (névelővel). 43. Az a szelence, amelyik valamely oklevél függő pecsétjét tartalmazza, ebből átvitt értelemben magát az okiratot is így hívják. 46. Ráfejlődik. 47. Nem + menny. 48. Lakihegyen van. 50. Beborító. 52. Női név. 54. B. V. B. 56. Lejt. 59. Személyesnévmás. 61. Állati lakhely.

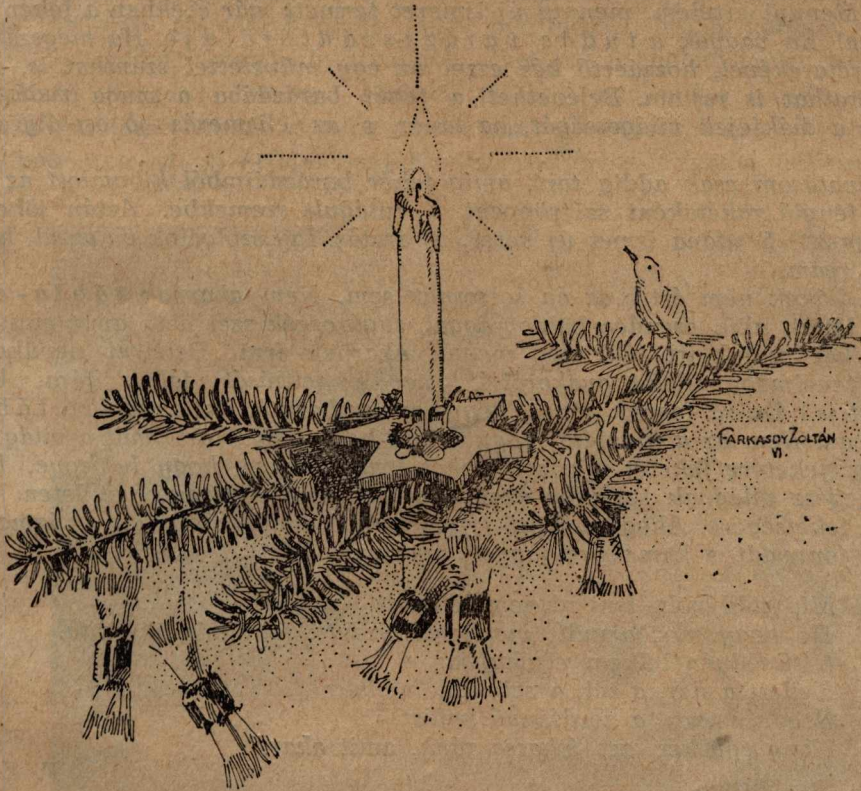
Elp : 27, 22, 27, 37
 $\frac{27}{49}, \frac{22}{76}, \frac{27}{113}$

IFJÚ ÉVEK

BUDAPEST, 1940. DECEMBER.

XIX. ÉVFOLYAM 4. SZÁM.

KARÁCSONYESTE

Karácsonyeste. Hangulatok szállnak...
fehér hópelyhek... fehér angyalszárnyak.
Szelid meggel van szívuink tele.
Aztán megyünk tovább, sötét lesz újra,
csillag nem ég, útunk hóval befújja
bús életünknek dermesztő tele.

Karácsonyeste... Ó, csak gyermekemlék!
Szívuink kérdezve ver: Emlékezel még?
És éled, újul sok csodás mese.
Aztán megyünk tovább. Reáinktipornak
szürkén a gondok, hogy mit hoz a holnap,
és nem kísér már az emléke se.

Karácsonyeste. Csoda! Vég és kezdet.
Világosság és élet született meg,
hol halál volt csak, naptalan sötét.
Élet, aki az életét letette,
s szent szeretettel fel, magára vette
a megváltásnak emberköntösét.

Karácsonyeste. Csoda! Új teremtés!
A kegyelem, az élet megjelent és
kincseivel, lelke, feléd siet.
Egyedül, árván tovább mért haladnál?
Van Megtartód, akit ha megragadtál,
kegyelem, élet, minden a tiéd.

Túrmezei Erzsébet.

A TÁBLA

Ezt vallotta nekem a tábla: „Legszebb sors az én sorsom. Fekete vagyok és egyszínű, de csak azért, hogy a fehér annál jobban meglássék rajtam. Mennyivel nehezebben gyarapodnék a diák a tudományban, ha én nem adnám oda makulátlan feketeségemet, hogy a kréta fehér barázdákat szántson reá. Mennyi értelem, mennyi új ismeret termett már ezekben a fehér barázdákban! Én vagyok a tudás varázsszántóföldje. Ha megszántanak a kréta-ekével, hozzáértő kéz ezzel az egy művelettel szánthat is, vetethet is, arathat is rajtam. Belévetheti a fehér barázdába a maga tudását s arathatja a diákfejek világosságát, ha tanár s az elismerés jó osztályzatát, ha diák.

Hivatásom csak addig tart, amíg fehér barázdáimból kibomlott az értelem s fénylő rakétaként szétröppent a rátágult szemekbe. Aztán jöhet a „tabula rasa”. S utána ismét új vetés, új aratás. Így szolgálok én azzal, hogy írhatnak reám.

A diákok nem értik az én sorsomat sem. Nem akarnak tábla-emberek lenni, akik csendes boldogsággal sugározzák szét azt, amit egy láthatatlan kéz reájuk írt. Ők még maguk akarnak írni. Beleírni nevüket a világ történelmébe. (Ezért gyakorolják nevük felírását falra, fára, kőre már most is.) De rá fognak jönni, hogy az embernek itt a földön táblasorsa van. Nem az a hivatása, hogy ő írja belé lelke tartalmát a világ arcába. Hisz feketére feketét úgy sem lehet írni. Hanem hogy felvegye, hordozza s egész világnak szemébe sugározza azt a fehéret, amelyet Isten keze vet az ő feketéjére. Ahogy a költő (Reményik) elmélkedett egy zúzmarás, feketére fonnyadt s keményre fagyott avarlevél felett:

Míg zöld volt, írni rá nem lehetett,
De hogy megbarnult, megkeményedett, felcsillámlik rajta.
S tűnődvén lelkem elsőhajtja:
Kellett a dér, a tél, a szörnyű hóvihar
S a zúzmará, a zordfényű palást,
Hogy egy kéz azt írhasa ránk, amit akar.”

F. Z.

• KÖNYV • LAJOS •

A százötven éves magyar színészet

150 éve járják színésztársaságok a magyar hazát és terjesztik a magyar kultúrát.

Legrégibb feljegyzésünk szerint I. Lipót 1696-ban engedélyt adott Felvinczi Györgynek, hogy színtársulatot szervezzon. Szegény Felvinczi tönkrement, sorsüldözött ember volt, de amolyan bohém a szó jó értelmében. Ko-

ban német szó hangzott, Pesten pedig a mai Vigadó helyén állott Rondellában terjedt a német kultúra. Ez a városfalzáró nagy torony, majd török időben mecset, utóbbi katonai raktár, melyet száraz malom néven ismert a nép: bizony nem méltó hajléka a színészet magyar Múzsájának.

1779-ben Frendel István ny. száza-

A kolozsvári régi Nemzeti Színház.

lozsvárt játszott színészeivel. Két padlás volt a színpad és az utcán állott nézőközönsége.

Ez az egyedüli adat, azonban, mint tengerében. Csak száz évvel később inmagányos szirt áll a nagy közönydul meg tulajdonképpen a magyar színészet. Közben iskolai színjátékok pótolták a hiányt, s az első vallásos tárgyú, ú. n. misztériumjátékok. Budán, a templomból átalakított Várszínház-

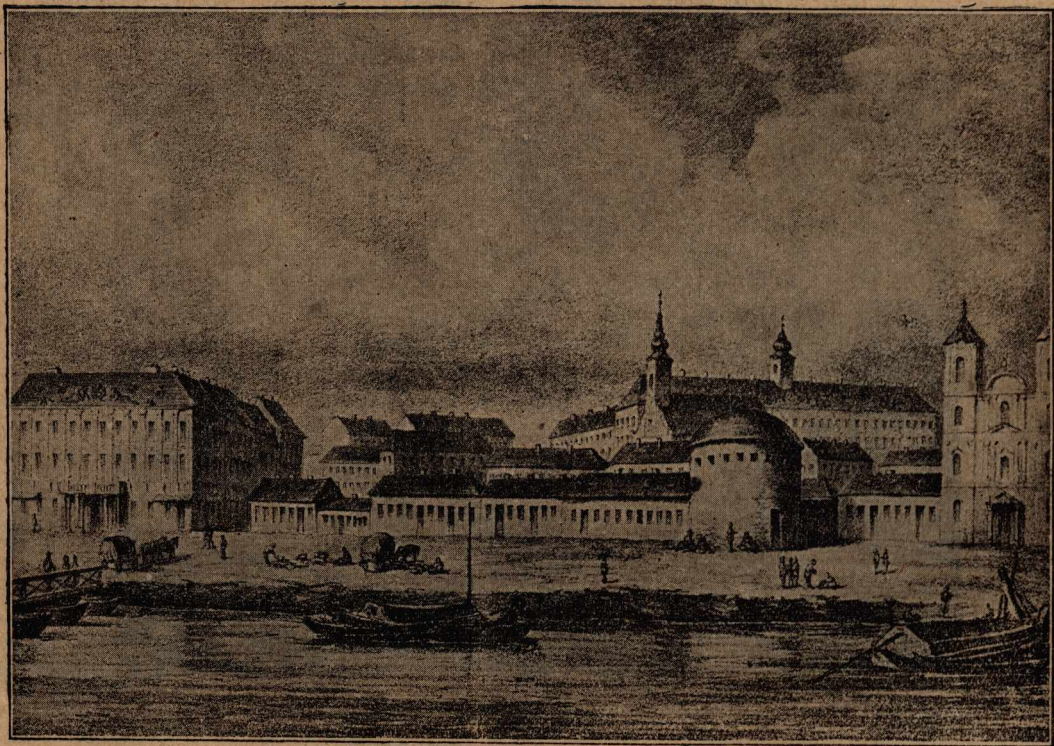
dos emeli fel szavát a magyar színészet érdekében. De csak egy évtized elmúltával mozdul meg a magyar társadalom s teszi áldozatkészségével lehetővé, hogy most 150 éve, 1790. évi szeptember hó 21-én megkezdhesse működését az első magyar színtársulat. Színjátész Társaság alakul, élén Kazinczy Ferenc áll, a lelke pedig Kelemen László, a pesti ügyvéd. Állását, megtakarított pénzét áldozta a szent ügyért. Küz-

delme nehéz: a közönség a német színészeket pártolja, a hatóságok csak akadályt gördítenek munkája elé. 1790 október 25-én van első színelőadása Budán. A piarista Simai Kristóf Igazházi-ját játsszák, s nagy sikerük van. De a rendek elköltöznek, s nincs többé közönség Pest-Budán. Ekkor a Várkert egy fabódéját bérlé ki, s ott működik Kelemen társulata. Egy lengyel ren-

gatják már akkor is, azután is mindig az erdélyi mágnás-családok. Sok tagja van a társulatnak, ezek szóródnak szét azután országszerte, s lesznek magjai az ország többi szintársulatának. A megújhódás Erdélyből jött, s onnan várjuk most is.

Pesten a Károly-körút körül volt a Hacker-szála (terem). Ezt alakíttatja át részükre Vida László, gazdag földes-

A pesti Rondella.

dező, a német színészek besűgője, bérence, vizályt kelt köztük — s egy év múlva feloszlik a társulat.

Kelemennel egyidőben komoly lépés történik Erdély fővárosában, Kolozsvárott is. Gr. Bánffy György támogatásával 1792-ben, a Fő-tér közelében levő Rhédei-házban szólal meg a magyar Múzsza. Idősb báró Wesselényi Miklós legfőbb patrónusuk, de támo-

úr, mint mecénás. Majd Kultsár István, a tevékeny író, kelt a színészetért lelkesedést. Ezután a Rondellában folyik a magyar színjátszás. De az áldozatkészség nem áll egyenes arányban azzal az értékkel, melyet a magyar színészet jelent.

S újra Erdély fővárosa lesz az első állandó színháznak helye. A Farkas utcában 1811-ben épült fel a színház.

Ez szolgált 1906-ig, míg az új színházi palotát fel nem építették. Mikor az oláhok bevonultak Kolozsvárra, tovább állott a patinás épület. Az Egyetem tőszomszédságában, a farkasutcai református kollégium és tanárházak, végül az egyhajós műemlék, az öreg ref. templom környezetébe úgy beleillett ez az épület. Most ott jártam Kolozsvárt, s szomorúan láttam, hogy eltűnt az épület; sőt nemcsak eltűntették, hanem helyére egy oda nem illő, felhőkarcoló szerű házat emeletek. Lehet ez belülről gyönyörű, lehet az is igen nagy értéke, hogy szép nagy terem van benne, mely Kolozsvár régi hiányát pótolja: azonban hogy ebbe a környezetbe, ebbe az utcába helyezték el a bitorlók, az fájdalmas nekünk, kik magyar multunk emlékeit szeretjük.

Tehát itt nyílt meg 1821. március 12-én az első állandó magyar színház. Ezt Budapesten 1837. augusztus 22-én követte a régi Nemzeti Színház, tehát csak 15 évvel később. Mindig onnan Erdélyből jöttek a nagy színészek Pestre, s onnan kell a jövőben is az utánpótlásnak történnie, ott kell felnevelődnie a fiatal magyar színész-nemzedéknek.

Még csak annyit: a pesti színészet, a Nemzeti Színház kálváriája még nem szűnt meg. A háború előtt közvetlenül lebontották a Rákóczi-út elején állt színházat. Azóta a Körút és Rákóczi-út keresztezésénél levő Népszínházban játszik az ország első színháza. Mindenfélelre volt azóta pénz, csak ezt nem valósították meg: nincs megfelelő sajtó-hajléka a magyar Nemzeti Színháznak. De reméljük, hogy a felújulás, mely egész megnagyobbodott hazánkban most általános, ezt a fájó sebet is le fogja törölni a magyar kultúra arcá-

ról. A magyar színészet 150. évét ezzel lehetne és kellene nemzetünknek méltón megünnepelnie. b. d.

Alsós elbeszélés pályázat

Pályázóink nemcsak elbeszéléseket, hanem útleírásokat is küldtek be. A döntésnél ez utóbbiakat is számításba vettük. A pályamunkák közül, mint legjobb, a *Végyvár* jelígyű elbeszélés kapta az első díjat (10 pengőt). Szerzője: *Helényi Mihály*, a bpesti ev. gimn. IV. b osztályának tanulója. A második díjat a *Jó tett helyébe jót várj* jelígyes munka kapta. Ennek a szerzője *Potyondy Gyula* polg. iskolai III. oszt. tanuló, Zsebeháza. A harmadik díjra a bizottság az *Ora et labora* jelígyes művet tartotta érdemesnek. Írója *Csizmadia György*, a pápai ref. koll. IV. b oszt. tanulója.

A jobbak közé tartoznak s így dicséretet érdemelnek a következő jelígyes pályamunkák: *Kék Duna*, *Mesél az esti szél*, *Badacsny*, *Béke*, *Magyar diák*.

Ki hozza a karácsonyfát?

Irta: Maróthy Jenő. *

A papék Jánoskája megigazította a hátán a sárgaréz szegekkel kivert könyvestáskát s nagy, komoly léptekkel megindult a felső iskola felé.

A felső iskolát pedig nem azért hívták felső iskolának, mintha abban tanították volna a legmagasabb tudományokat Vanyarcon, hanem egyszerűen csak azért, mert hegyen épült s így jó kőhajításnyival emelkedettebb pont-ról nézett a falura, mint az alsó iskola.

No de ez csak afféle helyzeti előny volt, mert tudomány tekintetében össze se lehetett hasonlítani egymással a két intézetet. A felső iskola volt Vanyarcon a kezdet kezdete. Körülbelül ugyanaz, mint az ószövetségben a teremtés első napjai, mikor az Úr elválasztotta a világosságot a sötétségtől s kijelölte a helyét a szárazföldnek és a végtelen messzeséget ostromló tengernek.

Hiszen munkának ez is munka, de még nem tudomány!

Már az alsó iskola sokkal komolyabb alapokon nyugodott. Ide csak az iratkozhatott be, aki előzetesen három évet végzett a felső iskolában. Hanem akkor aztán meg is tanították őt olyan dolgokra, melyeknek a hírét a teremtés hatodik napján is hiába keresné az ember. Már persze, hogy mik voltak ezek a rejtelmes dolgok, azt nem szívesen árulták el a lenézett „kis-iskolásoknak” az alsó iskola kamaszai, de a legcsodálatosabb esetek híre mégis kiszivárgott. Így például hetekig meséltek róla a felső iskolában, mint hozott be az alsó iskola tanítója egyszer a gyerekek közé egy üveg vizet, mint

állított bele egy vastag pipaszárat, mint fújt aztán a csutorába teljes erejével s mint eresztette végül a szopókán kilövelő vizet az első padban ülő Kulik Palya nyakába, mondván: „Látod bifik? Ez a levegő nyomása!”

Jánoska még csak a felső iskolába járt, így az olyasfajta csodákról, mint az alsó iskola, ő csak álmodni tudott. Vajjon eljut-e oda minden felsőiskolás? Lehetséges-e az, hogy ő, a papék Jánoskája, valamikor azt írhasssa a füzetére: IV. osztályos tanuló. Mikor hiszen az is olyan hihetetlen, hogy most másodosztályos tanuló. Tavaly még csak az elsőbe járt, tavaly előtt még oda se. Azelőtt pedig talán a világon se volt. Hány csodának kellett történnie, hogy eljutott a második osztályba! De utóvégre egyszer odafönt is megeléghetik ez a gyors haladást s akkor vége! Vége mindennek! Mint szegény Kovács Petinél, akit a harmadik osztály után az alsó iskola helyett egyenesen a temetőbe íratott be a himlő.

Ment, ment Jánoska a felső iskola felé. Hátán ütemesen zörgött a táskaszija alá dugott tolltartó. Téliesen talpait apró cipője előtt mosolyogva gurultak félre a véletlenül megrúgott kavicsok. A téli fű aszott szálai pedig átmelegedve emelték fel dérkönnyektől csillogó szemecskéiket, amint a kis törpe cipők keresztültapodtak rajtuk. Mi volt ez? — kérdezték néma csodálkozással a mellettük zizegő orgonabokortól. A bokor mélyen sóhajtott s gyökeréig reszketve súgta a delejes erejű választ: A tavasz.

Mennyire félreismerték Jánoskát!

*) A pár éve elhunyt kiváló evangélikus író elbeszéléseiből közöljük ezt a kedves történetet.

Óh dehogy is volt ő tavasz. A gond volt ő, a fehérszakállú gond, mely bebarangolja az emberi test ütőereit, a rózsaszínű vért szivattyúzó vékony idegszálakat s végül is ólomsúllyal nehezedik az agyvelőre. — Jaj, mi lesz akkor, ha Szaszki Jóska mégse adja ide azt a rézkilincset, amit tegnap reggel ígért azért a rozsdás fúróért! Pedig ettől a gazembertől kitelik minden gonoszság, mert a multkor se akart visszaemlékezni ígéretére. — Mit? Hogy én megígértem? — feszítette előre a nyakát szemtelenül. — Én nem ígértem semmit. — Becsületszavamra! — vette elő akkor a legsúlyosabb argumentumot Jánoska. — Űgy? — gondolkodott el Szaszki Jóska. — Lehetséges, de esküszöm, utoljára csináltam ilyen ostobaságot! — Hát így építsen az ember Szaszki Jóska szavára.

Az iskola sárgakeretes ablakai sorra ütköztek elő az őrtálló eperfák törzsei közül s mindegyikből új veszedelem kandikált Jánoskára. Az egyikben az egyszeregy fenyegetőzött, a másikon a káté, a harmadikban ez a hármastűcsoport dongott. Ádáz hangon, mint valami felingerelt lódarázs-fészek:

zs, dz, dzs.

Eddig jutott el tegnap az olvasókönyvben a második osztály s ez a körülmény az iskola valamennyi tanulója közül Pancsofár Gyula orrán és Jánoska lelkén hagyta a legmélyebb nyomokat. Gyula, szokása szerint ezúttal sem figyelt, így neki a tanító úr egyetlen kézmozdulatára az orra hegyével kellett megpecsételnie a különös más-salhangzókat, Jánoska pedig ugyanakkor reszketve képzelte el, hogy milyen érzés lehet az, amikor az ember ír is, olvas is egyszerre s ezt is, azt is az orrával végzi. Kettőjük közül bizonyára

Gyula volt a keményebb jellem, mert ő szemelláthatólag minden belső megrendülés nélkül szivogatta szétlapított orrát, Jánoska azonban még ebben a percben is szomorú lenézéssel gondolt a sziráki esperesre, aki tavaly a vizsga után szélesre szabott reverenda ujjait az ifjúság felé tárva, s lobogó meggyőződés hangján kiáltotta:

— Óh, gyermekkor! Óh, gondtalan gyermekkor!

Az iskolában vígan pattogó kályha és zsibongó gyermekhad fogadta Jánoskát s mielőtt Szaszki Jóska végképpen dönthetett volna a rézkilincs sorsáról, bejött a tanító úr is.

— Gyerekek — mondotta — most el fogjuk énekelni azt a szép karácsonyi éneket, hogy „Krisztus született”...

A kályhából kipattant egy parázs, de csodálatosképpen nem az iskola szálkás padlója borult lángba tőle, hanem a gyerekek arca.

— Karácsony! — susogta Szaszki Jóska s elfelejtett kilincset, fúrót, vásárt, iskolát.

— Karácsony! — bámult a gerendákra áhítatos álmélkodással Pancsofár Gyula.

— Karácsony! — bontotta szét tündöklő sugarait Jánoska lelkében a hangtalan boldogság.

Egy szó volt csak, de megtelt vele a kenyeres tarisznyák meleg szagától átfűtött iskola.

Egy szó volt csak, de gyorsabban repült, mint az égboltozat harangját keresztülölelő hétszínű szívérvány.

Egy szó volt csak, de megállt az iskolás gyerekek szíve fölött mint a betlehem csillag és a sok kicsiny szív hangosan kezdett dobogni, mintha érezte volna, hogy ez alatt a csillag

alatt dobbant meg először az emberi szív is.

A padok között imádságos csend lebegett s a gyerekek arcán csodálatos változás ment végbe. Néhány perccel előbb még egy sereg pufók manó szórta a jókedv szikráit nevetésre bujtatott szemtükrein keresztül, most egyszerre megfagytak az arcok, megnőttek a szemek s a halovány pir rózsalevelei között az álomlátás szépsége csókolta tágra az ámulat hosszú szálú szempiláit.

— Kezdjük — mondta a tanító úr.

Felemelte becsületes jobbát és szét-nézett a három osztályon. Szét-nézett és megpillantotta az ötven feketére nőtt szempárból feléje sugárzó mély álmélkodást. Megpillantotta és lelke közé-péig átérezte az ő igénytelen hivatásának egész nagyszerűségét.

Szent legyen az a kéz, mely ilyen szent talajba vetheti a jövő pirosló búzavetését!

Megfordult, elővette zsebkendőjét és sokáig dörzsölte vele csillogó homályban káprázó szemeit. Aztán a padok elé lépett, magasra vetette homlokát és könyes elragadtatással énekelt:

...Krisztus született,
Hívek, örvendjete!

Ötven gyermekhang zendült utána, mint kirepült királyné után induló méhraj:

...Krisztus született,
Hívek, örvendjete!

A hangok szálltak, mind magasabbra és magasabbra szálltak, míg napsütött báránnyelű nem lett belőlük. Akkor egymásba fonták fehér pihéiket, magukhoz emelték a tintás fenőpadok öklömnöi gazdáit s vitték

őket a végtelen kékségen keresztül a tündérország hegyei, folyói, rétjei és barázdái fölött. Mert Tündérország volt most a föld, mesebeli boldogság az élet és halhatatlan álom a jövő — ennek a szent karácsonyi éneknek hófehér szárnyai alatt.

— Karácsony lesz! — súgta Hlavács Gyula fülébe Jánoska, mikor az utolsó hangok is lehanyatlottak, — Most már karácsony lesz.

— Igen — húzott egymás mellé két okoskodó ráncot a homlokán Gyula. — Ez biztos. Mikor ezt az éneket énekeljük, akkor itt a karácsony.

— Jön a Jézuska! — lihegte lelken-dezve Szaszki Jóska.

— Mikor? Mikor? — kérdezte türelmetlenül Timár Andris.

— Holnap után! — mondta komolyan Jóska.

— Dehogy! — rázta fejét Jánoska. — Talán csak két hét múlva. De az a fő, hogy jön.

— Jön, jön — futott végig a hír az egymásnak támasztott padokon örömtüzeket gyujtva szanaszét a várakozástól cserepes lelkekben.

— Csak már kimenne! — mutatott a pad alatt a pulpitus felé Szebenszki Pali.

Ez a profán óhajlás a tanító úrnak szólt, mert hiába, úgy szokott az lenni a világon, hogy nem tűrik meg sokáig maguk között az emberek, aki örömet szerzett nekik. Ebben a gyerekek se kivételek, hanem már az a tanító is ritka, aki magától is megérzi, hogy mikor kell tanítványait magukra hagyni. A tanító úr ezek közé a nemesített tanítók közé tartozott, s látva, hogy a must mekkora erővel feszegeti a hordó dongáit, kihúzta belőle a dugót és kiment a tornáca.

E pillanatban egészen a menyegzőig ütött a fenekestül felkavart iskola jókedve. A gyerekek tombolva özönlöttek körül a tanító úr asztalát, valamelyiknek eszébe jutott, hogy táncolni kellene, erre megkezdődött a tánc, melynek forgatagában a jegyzőék Palkója együtt rúgta a padlót a kondásék Ferkéjével, ispán Gyuri pedig úgy magához szorította a kis maszatos Szakács Matykót, hogy Matykó szegényes ólom-pitykéi egy füst alatt két sor gödröt ástak: egyet Gyurka, másikat Matykó bordái között:

— Ihaj! Jön a Jézuska! — rikkan-
totta el magát szanaszét málló ron-
gyaiban a falu legelhagyatottabb gye-
reke, a vöröshajú Ruzsák Misa.

Neki már nem jutott táncos, de hát nem is ér semmit a tánc muzsika nél-
kül: ő hát fejébe nyomta a tanító úr
hímzett házi sapkáját, felkapta a sa-
rokba állított vastagszárú csibukot s
ezen a hevenyészett klarinéton olyan
indulót fujt, hogy még másnap is ned-
ves volt a szópókája.

— Jézuska! Jön a Jézuska! — kiál-
tozta közben boldogan, hogy szövege is
legyen a nótának.

— Hát neked ugyan mit hozott
utoljára? — kérdezte tőle lihegve
jegyző Pali.

— Semmit! — mondotta büszkén
Ruzsák Misa. — Hát nem elég az, hogy
jön?

— Elég! Elég! — zúgta diadalma-
san a gubás tőpbség. — Nekünk se
szokott semmit se hozni. A fő, hogy jön.

Nem kisebb dolog dőlt el ezzel a
határozattal, mint hogy annak is van
joga örülni, akinek semmit se hoz a
Jézuska.

A jókedv oly méreteket öltött, hogy

ez már a folyosón szivarozó tanító urat
is gondolkodóba ejtette.

— Ha itt tartom őket — tűnődött
igazi bölcshez illő éleslátással — ebből
ugyan vajmi kevés haszna lesz a köz-
oktatásnak, ha azonban szünetet adok
nekik mára, ezzel olyan emléket állítok
Jézus Krisztusnak, hogy nyolcvan esz-
tendő korukban is megemelegetik.

Letette a füstölgő szivart az ablak-
párkányra, benyitott a portól és ujjon-
gástól homályos iskolaterembe és szten-
tori hangon kiáltotta:

— Hazamehettek!

Ez az a tökéletes világosságú szó,
melyet az utolsó ítélet harsonáinak
zengése közben is első hallásra meg-
fog érteni minden diák. Most se kér-
dezte senki a jelentését, hanem volt
ajtó az iskola falában, azt előbb meg-
szorították ötven oldalról, hogy felnyö-
gött a ragasztéka, aztán kicsapódtak
rajta, mint a dupla puskából kilőtt fo-
golyserét s egymás hegyén-hátán ke-
resztül porzódtak le a hegyről — három
perc alatt megtöltve a falut szanaszét
zúduló hadaikkal, miután embert és
állatot egyaránt megvadítottak ezzel
a fülsiketítő hangon világgá röpitett-
három boldog szóval:

— Jön a Jézuska! Jön a Jézuska!

— Meg vannak ezek háborodva!

Szitkozódott a kishíró, térdig járva
valamiben, amiről hamarjában azt se
tudta, hogy ember-e vagy kása. Elmen-
jeteztek innen, mert kiosztok egy tarisz-
nya pofont!

De azok csak annál vesztebbül
ordították:

— Jön a Jézuska! Jön a Jézuska!

A papék Jánoskája a templom előtt
külön szakadt a többitől és nagy ugrá-
sokkal rontott le a parókia girbe-gurba
mészki garádicsán a kis „virágos” ud-

varba. A hóval lepett virágpad kiálló békásokövei előtt megállt egy pillanatra, aztán heves mozdulattal taszította be a konyha ajtót:

— Jön a Jézuska!

A konyhán egyedül csak Marit találta bent, aki duzogva súrolt a mosogató dézsa előtt egy kozmás serpenyőt, bizonyára ugyanazt, amelynek őrzését éppen az imént bizta rá a tisztelendő asszony.

— Jön a Jézuska!

— Micsoda Jézuska? — szólt hátra mogorván Mari.

— Hát aki a karácsonyfát hozza!

— A karácsonyfát — bigyesztette el az alsó ajkát Mari. — Hát te még mindég azt hiszed, hogy a karácsonyfát a Jézuska hozza?

Jánoska úgy érezte, hogy megindul alatta a föld és a parókia szarufái reszketve borulnak egymásra.

— Hát ki hozza? — rebegte sápadt ajakkal.

— Táborszki Misa — mondta Mari és cinikusan tette hozzá — az acsai erdőből.

Összedőlt egy kristálytéglából épített, hatalmas tündérpalota és láthatatlan romok alól feltörő zokogással egy szegény kisfiú vánszorgott elő... Jánoska.

— Megmondom! — sikoltott fájdalmasan és parókia belső szobáira mutatott.

— Megmondhatod! — húzogatta a vállát Mari. — Engem megint le fognak szidni. De ami igaz: igaz. Táborszki Misa hozza és ők ketten diszítik.

— Ők ketten diszítik! — sírt fel Jánoskában a kétségbeesés és égető fájdalmán keresztül a lelke közepéig érezte, hogy neki ezekben a szörnyű percekben nem szabad a szüleivel ta-

lálkozni. El, csak el valahová, ahol senki se látja könnyeit, mert ezek más könnyek, mint az eddigiek. Az eddigieket azért sírta el, hogy az emberek is lássák fájdalmát, óh, de ez más fájdalom most, ezen nem lehet senkivel se osztozkodni: ez a fájdalom egyedül csak az övé és életében ez az első fájdalom, mely egyedül... egyedül és örökké csak az övé.

Eltakart arccal futott ki a kocsi-színbe, ráborult az öreg bricska kopott sárhányójára és sűrűn bugyogó könnyekkel öntözte végig a legutolsó sziráki út porát.

De amint a kiomló könyvek egyre sűrűbb csikokban hordták szét a hajlított deszkán üldögélő porszemeket, úgy sűrűsödtek Jánoska meggyötört lelkében a feltámadó remény nap-sugarai.

— Mari biztosan megint számárságot mondott — suttogetta szepegeve maga elé. — Hogy is értene az ilyen cselédféle akkora csodához, mint a karácsonyfa, óh, csak volna itt a közelben valami okos ember.

Az okos embert pedig csak szólitáni kellett és jött is már nehéz léptekkel a szénapadlás lajtorjájáról. Máskor más nevet viselhetett, de most Benyó bácsinak hívták és ő volt a parókia tehenese.

Jánoska letörölte könnyeit és odaállt az öreg elé.

— Benyó bácsi, igaz az, hogy Táborszki Misa hozza a karácsonyfát?

— Igaz — dörmögte az öreg Benyó és duzogva tette hozzá:

— Pedig azért a két kupica szilvóriumért, ami ilyenkor kijár neki, — én is elhoznám.

Jánoska elfulladó lélekzettel lépett hátra, de nyomban azután, villámütés-

nél sebesebben szikrázott fel benne a gondolat, hogy Benyó bácsi biztosan összejátszik Marival. Igen. Biztos, hogy valami titkos megegyezés van köztük, mert Benyó bácsi tegnap vacsora után is percekig kaparászott a konyhaablakon.

Benyó bácsi szavahihetősége így lemorzsolódván, új okos embert kellett Jánoskának keresnie, mert a bizonytalanság úgy égette a lelkét, mint az üllőn kalapált patkó.

Az alsó iskola felől köhécselve közeledik a kurátor.

Jánoska eléje szalad és megragadja a subája ujját.

— Kurátor úr — kérdezi gyermeki ravasz-sággal — biztos az, hogy a Jézuska hozza a karácsonyfát?

— Hát — mondotta hümmögve a kurátor, akinek konfirmáció óta nem adtak ilyen fogas valláserkölcsi kérdést, — ez attól függ, amitől fityeg. Én nem igen hiszem, mert hozni még talán elhozná, de ugyan ki merné közülünk Krisztus urunkra bízni ezt a parasztnak való munkát.

— Megint rosszul tettem fel a kérdést! — vergődött magában Jánoska és a kurátor után felbukkanó egyházfítől már csak ennyit kérdezett:

— Ki hozza a karácsonyfát?

Dobogott a szíve, mint fészekből kihullt fecskének, mikor az utolsó szót is kimondta.

Az egyházfi gyors észjárású ember volt, aki a tépelődést hírből sem ismerte. Megfelelt hát Jánoskának is kapásból.

— Az hozza, akit érte küldenek. Hm. De az erdész messze lakik ám Acsától. Nagyobb fáradság oda az engedélyért kigyalogni, mint a fát engedély nélkül elcsenni. Hát rendesen

így esik a dolog. De azt nem szabad a tisztelendő úrnak megtudnia.

Eleget tudott már Jánoska a karácsonyfa titkairól. Sírt volna, zokogott volna vigasztalhatatlan keserűségében, ha lettek volna még könnyei. De már nem voltak. A könnyek visszahúzódtak dermedt üregeikbe s megkövesedtek, mint a kihűlő láva. S Jánoskát valami konok rossz akarat szállotta meg a világgal szemben. Kis szájának érzékeny sarkai sötét gúnnyal vádoltak egymásba s meleg barna szemei keményen és következetesen kerülték szülei pillantását.

— Valami baja van ennek a gyereknek — mondotta urának aggódva a tiszteletes asszony.

— Biztosan a karácsony — felelte komolyan a tiszteletes úr és megindult lélekkel simította végig a karácsonyi prédikáció alakuló gondolatmenetét.

Az. Az volt a baja Jánoskának. A karácsony. Annak volt a betege Jánoska. Vitte, hurcolta magában, mint óriás malomkövet, mely mindent megőröl, de őt magát semmivel se lehet megőrölni. Óh, mi mindent örölt meg Jánoskában ez a szörnyű malomkő. Először is szüleit, akikre nem mert most már bizalommal tekinteni, azután a barátait, akik elől menekült, mert hirtelen kiöregedett közülük, nem volt számukra többé mondanivalója és végül magát Jánoskát, mert a virág is elhervad, ha lerázzák a titokzatos élet anyaföldjét meztelen gyökereiről.

Pár napig hallgatott, szenvedett, gyötrődött, mint akit kitaszítottak a világból, azuán megrázta magát s ő tört be a mások érintetlen világába.

— Mit örültök? — kiáltotta oda egy zajos tízpercben a padok között

tomboló társainak. — Hiszen nem a Jézuska hozza a karácsonyfát!

— Mit mondasz? — kérdezte akadózó nyelvvél a hirtelen támadt csendben a jegyzőék Palija. — Hát ki hozza akkor?

— Tudom is én! — jajdult fel sötéten Jánoska. — Akit éppen elküldenek érte. Táborszki Misa, vagy az öreg Benyó, de két kupica szolvóriumért akárki más is megteszi.

Nagy fekete felhő ereszkedett a megriadt gyereksereg, rettentő szárnycsapásaival megdermesztette az egymáshoz lapuló védetlen kis lelkeket.

— Igaz! — vágta közbe ispán Gyuri. — Nekem is elárulták, hogy nem ő hozza!

Az új igazság elindult hódító útjára és bizony győzött is volna rögtön az első percben, ha Krisztus Urunknak most éppen azok a szolgálai nem keltek volna védelmére, akik soha se kaptak tőle karácsonyfát.

— Ő hozza! — ugrottak az omladozó gátra szenvedélyes hittel a pőtömnyi paraszt gyerekek. — Mi tudjuk, hogy a Jézuska hozza.

— Honnan tudnátok ti azt? — kérdezte ezer esztendő keserű tapasztalásával a hangjában Jánoska.

— Tudjuk! — ütött a mellére kondás Ferke. — Úgy szép, ha ő hozza.

— Persze, mert titeket is becsaptak a nagyok! — kiáltotta most pipacs piros arccal ispán Gyuri. — A nagyok mindenkit becsapnak. A nagyok hazudnak!

Nagyot csattant a kegyetlen szó az egymással huzakodó pártok feje felett és megforgatta ingadozó tengelye körül a négy fal közé zárt kicsi világot, melynek feldúlt barázdái között a go-

nosztevők sápadtságával állott Jánoska: a papék kiábrándult Jánoskája.

A karácsony pedig ezalatt észrevétlenül közeledett. Mikor Bercelre ért megpihent a templom mellett s mikor felbukkantak előtte a vanyarci szőlők, megigazította világhíres tarisznyáját és legnesztelenebb járású hócsizmáját öltötte magára, hogy még az országút se érezze meg, hogy közeledik, közeledik már Vanyarc felé.

De az országút mégis megérezte, amelyik az emberek szívéen vezet keresztül.

— Karácsony! — mondotta megilletődve a nyolcvan esztendő Szaszki.

— Karácsony! — mondotta egy tipegő anyóka: Szaszkiné.

— Karácsony! karácsony — szorította keblére két kezét a bíró felesége. Karácsony.

Ez a szó most elindult házról-házra. Bevilágította a hatökrös gazdák magas tornácait, bekukkantott a szalmafedeles viskók téglával üvegezett ablakán, azután felpattant a levegőbe és játékos fecskerepülésével tért vissza oda, ahonnan jött: a templom fedelére.

De a visszhangja tovább zengett a faluban. Szállt, terjedt, csapongott, míg minden ember meg nem találta benne a maga hangját.

Azután különös dolgok történtek.

Az örökké borostás Turák elkezdte fenni a borotváját. A kocsmázó Bugyi a válúhoz ment, kiöblítette a száját s valami templomi éneket kezdett dúdolgatni. A mogorva Bakos kacagva mesélte, hogy mi minden történt vele katonakorában. De ennél is tovább merészkedett a sánta Gutai, aki egy óvatlan pillanatban derékon kapta a fogatlan Ocskainét s olyan csárdást járt vele a kút mellett, hogy azt már a

haldoklóknak is folytatniok kellett, mert aligha lesz még egyszer olyan mulatság Vanyarcon, ahol a sánta Gutai kezdi meg a táncot.

Jánoska egyik ámulatból a másikba esett.

— De hiszen ezek a nagyok ugyanazt csinálják, mint mi az iskolában.

Észre se vette, hogy a kegyetlen jégpáncél olvadni kezd a szívéről és rétegről-rétegre adja át a helyét a növekvő kíváncsiságnak.

A falura nem lehetett ráismerni.

Az asszonyok sütöttek-főztek, dalolgattak s egyik se veszekedett.

A kurátor úr és az egyházi — komoly érettkorú emberek — siető lépésekkel vitték a templomba a karácsonyi gyertyákat. Ez nagyobb csoda volt, mint a Vörös-tenger kettészakadása, mert sokféle kurátor és egyházi lehet a világon, csak olyan nincs, amelyik siet.

Benyó bácsi az örökké elégedetlen tehenes, most vasvillanyél helyett saját felkent tenyereivel lapatykolta végig a teheneket, még beszélt is hozzájuk, mint apa a fiaihoz:

— No, no, Rózsa! No, no, Viola! — Hiszen ti ma voltaképpen fontos személyek vagytok — ha egyszer az Üdvözítő jászolban született.

Jánoska bámult, bámult és hallgatott.

A nap büszkébben járt a magasban mint egyébkor, tisztán áradó sugarai földöntúli ragyogással törtek meg a falu fehér hóleplein s mikor nap áldozáskor elvonultak az acsai hegy mögé, hatalmas bíbor takarót terítettek az égboltozatra a születő Király tiszteletére.

Azután feljött az első csillag s megállt a templom felett.

Megjöttek sarlós pusztáról görcsös, kampós botjaikkal a juhászok, csordások és más rézveretes arcú pásztornépek.

S megindultak csendben a templom felé.

A falu csendben, csendesen utánuk.

A hó halkán csikorgott a puhán dobbanó csizmák alatt s a csillagok szelíd fényel égtek az álmodó háztetők felett. Hó, csillag, ház, ember most olyan közel voltak egymáshoz.

Jánoska összeszorult szívvel nézett arra az énektől zengő titokzatos valamire: a kivilágított vanyarci templomra.

— Hát mégis igaz volna!

Az idő megállt s hallgatva türte, hogy az események keresztül csapjanak rajta.

Nemsokára vége volt az istentiszteletnek. Vége volt és folytatódott a szabad ég alatt. A templom kitárt ajtóin hatalmas folyamban áradt ki a hit. Kiáradt, felemelkedett szétozlott és összeolvadt azzal a végtelen erővel, mely kisugározta magából.

— Most, most! — Lihegte káprázó szemekkel Jánoska.

A parókia ebédlőjében megszólalt a csengő.

Ott állt a szoba közepén a karácsonyfa.

Mellette két igaz ember: Az édesapja és az édesanyja.

Jánoska rájuk nézett s feljajdult benne a bizonyosság, hogy ezek az emberek nem hazudhatnak.

A karácsonyfa égett, diadalmasan égett. Lobogó gyertyái illanó lánggal simogatták végig a rokonokat és ismerősöket s meleg fénycsókokat dobtak a nyitott ajtó felé, ahol fehér homlokkal állott a korátor, az egyházi s mögöt-

tük zavarodottan, köhécselve az öreg Benyó.

S most egyszerre minden ember arcán végig vonult az a rejtélyes hatalom, melynek jelenléte annyira hasonlít a hangtalan zokogáshoz.

Valaki felsírt az ajtó előtt.

— Mari! — szóltak hátra megilletődve az emberek. — Mari! hát ne sírj!

De Mari csak sírt, mint a hegyről leszakadó eleven keserűség.

Odavezették a karácsonyfához. A tisztelendő asszony megveregette a vállát s a tisztelendő úr megsimogatta a fejét.

— Ne sírj, fiam, ne sírj!

Mari most felemelte könnyektől izzó szemeit s ránézett Jánoskára.

Jánoska pedig visszanezett Marira és amint nézte, nézte, valami olyat látott rajta, amitől váratlanul a szívéig csapódott az élet legédesebb és legtisztább fájdalma.

Oh, mi volt ennek az igénytelen cselédnek hit-től és bűnbánattól reszkető arca.

— A Jézuska hozza! — kiáltotta elszoruló torokkal Jánoska.

— Ő hozza! — mondta a tiszteletes úr, szavai visszhangzottak a könyvektől csillogó szobában.

— puou — jizzoq O —
ták mélységes meggyőződéssel a presbiterék és ebben a szent pillanatban mindnyájan mindörökre megéreztek, hogy ő hozza, ő hozza, hogyne hozná ő a karácsonyfát, mikor hiszen a karácsonyt is ő hozta könnyes ajándékkal Isten legesendőbb és legárvább gyermekeinek: az embereknek.

A Jézuska hozza! — kiáltotta elszoruló torokkal Jánoska.

JÉZUS

Jézusnak hívták és Názáretből való volt, egy kicsiny városból, Haifa és a Genezáret-tó között, feleúton.

Mikor felfigyeltek rá, 30 éves volt. Tulajdonképpen ez az elmúlt 30 év tette majdnem egész életét, mert alig két évnyi ideje volt még hátra. Az előző három évtizedről azonban sohasem beszélt. Efelől nem is kérdezősködött senki. Csak később kezdtek visszaemlékezni néhányan arra, amit átéltek a születésével kapcsolatban, meg arra, hogy mint serdülő ifjú, egyszer Jeruzsálemben is járt. De mondom, ez csak később történt. Mikor a neve ismertté lett, a nyilvánosság még semmit sem tudott ezekről. A legtöbben csak arról tudtak, hogy a Názáreti Jézus váratlanul tűnt fel, és hogy fel kell figyelni arra, amit mondott és cselekedett.

Eleinte úgy látszott, hogy amit mond és tesz, nem érdemel különösebb figyelmet. Többször előfordult, hogy emberek léptek fel és az eljövendő dolgokról szóltak. Épp abban az időben sok szó esett Palesztinában Keresztelő Jánosról, aki azt mondta: most jön el a Messiás, hogy felállítsa Isten királyságát a világban. Hogy Isten nyilatkoztatta ezt ki általa, azt észre lehetett venni szigorú és kemény életmódján. Nem kedvezett magának semmiben. Azok közé tartozott, akik mit sem törődnek azokkal a nélkülözésekkel és veszélyekkel, amelyeket mások szenvedésnek tartanak. Az ilyen emberek ritkák. Többnyire Istentől nyerik erejüket és megbízásukat.

Azután jött a Názáreti Jézus. Szakasztottan úgy beszélt, mint Keresztelő János. Hogyne, hiszen az ő köréből való volt. Látták, hogy mint sokan mások, ő is megkereszteltette magát Jánossal. Így nyilvánvalóvá akarta tenni, hogy azok közé tartozik, akik komolyan készülnek az eljövendőre. János azután fogságba került. Kétségessé vált, hogy valaha is prédikálhat-e még? Mi sem volt természetesebb, minthogy övéinek köréből egy másik állt be a helyére, és arra hívta fel az embereket, amire ő: „Térjetek meg! Elközelget Isten országa!”

Azon sem volt semmi feltűnő, hogy vándortanítóként járt-kelt az országban. Akkoriban mindenki így tett, akinek az emberek számára különös mondanivalója volt. Rómában, Athénben, vagy Alexandriában lehetett állandó iskolát alapítani, mert a világ minden tájáról ezekbe a nagy városokba özönlöttek az emberek. Aki ott valami figyelemkeltőt mondott, bizonyos lehetett afelől, hogy nemsokára egész sereg hívet toboroz magának. Vidéken azonban más volt a helyzet. Ott mindössze néhány száz ember gyűlt köréje, mindig ugyanazok, a nagyon is ismert arcok. Többnyire — legalább is a szellemi élet szempontjából — nagyon is jelentéktelen emberek. Akinek Palesztina valamelyik zugában volt valami mondanivalója, annak vándorútra kellett indulnia, hogy ered-

ményt érhessen el, és hogy a sok között legalább néhány olyan ember akadjon, akinél a tanítása megértésre talál.

Így tett a Názáretből való Jézus is. Nem csodálkozott rajta senki.

Az élete sorja is úgy alakult, mint másoké, hasonló körülmények között. A vándorélet nem ütközött nehézségekbe. Életfenntartására nem kellett különösebb gondot fordítania. Mindenütt akadtak olyanok, akik tisztességszámba vették, hogy hajlékukba hívhatnak olyant, akivel Isten különös mondanivalót üzen. És ha nem is akadtak mindig ilyen szíves vendéglátók, hát van elég hely Isten szabad ege alatt és az éjtszákák Keleten nem is mindig hidegek. Az akkoriban oly gazdag ország gyümölcsén éppúgy élélhetett az ember, akár az ég madara, habár természetesen Keleten is lemondásnak számított: hajléktalannak lenni.

Majd meg olyan emberek is akadtak, akik hallgattak szavára, nagyon fontosnak látták az üzenetet, melyet hozott, és abbahagyták addigi mesterségüket, hogy teljesen beleélhessék magukat annak az újságába. Így volt ez Keresztelő János körében is. Jézus sok hallgatója közül rendszerint maga szólította fel követésére azokat, akiket alkalmasnak talált. Ha akadtak, akik a maguk elhatározásából jöttek hozzá, majd nem mindig elutasította őket. Még pedig gyakran keményen és ridegen. Akikre szüksége volt, azokat maga szólította elő. Később mondotta is tanítványainak: „Nem ti választottatok engem, én választottalak titeket“. Így is volt.

De mindez nem volt szokatlan és rendkívüli dolog.

Feltűnést csak az keltett, hogy mindenütt, ahol megjelent az emberek között, rendkívüli dolgok történtek. Mindenekelőtt, hogy annyi beteget meggyógyított.

Igaz, hogy megszokottak voltak az ilyen gyógyítások. Egyenesen el is várták az efélet attól, akinek az Istentől külön megbízatása volt. Szinte csodálkoznunk kell, hogy Keresztelő Jánossal kapcsolatban semmi ilyenről nem beszéltek. Lehet, hogy feledésbe merítették az efélet a későbbi nagyobb jelentőségű közlendők: Jézus tettei. De lehetséges, hogy az volt egyik jellemzője ennek a különös embernek, hogy éppen azt nem tette, amit mindenki várt tőle. Jézus mindenesetre kezdettől fogva végzett gyógyításokat. Így természetes, hogy megmozdultak a betegséggel megverték, és a lelki válságban szenvedők. És mivel kis országban kis távolságok vannak, nem kerülhette el, hogy amerre csak járt-kelt — mint csodatevő vándortanítónak — szakadatlanul a sarkában ne legyenek és kérjék, kézzátétellel vagy hatalmas szóval űzze el betegségüket.

Jézus nem kereste ezeket a csodákat. E tekintetben merőben különbözött azoktól, akiknek szintén volt képességük ily betegeket gyógyítani, de akik ebből üzletet csináltak, vagy ha nem, hát legalább is cégért a dicsőségüknek. Ahol csak tehette, kitért a csodák elől. Egyszer maga mondotta: idejét és erejét másra kell tartogatni, arra, ami rábízott. De a csodatejelek elől nem volt menekvése: a csodák jöttek hozzá. Tapasz-

talta: erő lakozik benne, amellyel nem ő ajándékozta meg önmagát, hanem az Isten adta neki, úgyhogy a csodákat voltaképpen nem ő művelte, hanem Isten cselekedte általa.

Mikor betegeket vittek hozzá, bizonyára cselekvésre indította a velük való együttérzés is. De az ilyen eseményekről szóló tudósításokból kiderül, hogy ilyenkor más érzés is eltöltötte: a harag, hogy az emberek sötét hatalmak béklyóiban sínylődnek. Egy helyen ez áll: „megrendült a lelkében“, t. i., mikor embereket könnyezni látott egy sírnál. Ezeket a dolgokat, betegség, halál, tehát nem csupán testi folyamatnak vette — valami mást látott mögöttük.

Általánosságban úgy hatnak a Jézus csodatételeiről szóló elbeszélések, mint haditudósítások arról a nagy küzdelemről, amelyet Isten Lelke és a démoni hatalmak vívnak egymással. Egyszer-másszor úgy látszott, hogy a démoni hatalmak az erősebbek. Így Jézus nem képes csodát művelni ott, ahol az emberek semmi hitet nem mutatnak. Általában azonban lépésről-lépésre tért veszítettek a démoni erők és megfogyatkozott hatalmuk. Mintha az Ótestámentom győzelmi zsoltára csendülne át e tudósításokon: „Az Úrnak jobb keze felmagasztaltatott, az Úrnak jobb keze hatalmasan cselekedett!“

Egyébként nem csupán beteggyógyítások történtek. Nemsokára még nagyobb dolgokról kezdtek beszélni: Hogy felemelt keze a Genezáret taván csendet parancsolt a viharok, hogy ezrekre menő éhezőt elégitett meg, hogy néhányszor még halottakat is feltámasztott.

Végre mindenki tudta Galileában, hogy hatalmas próféta jár-kezel az országban, akinek olyan hatalma van, emberek és természeti erők felett, mint senki másnak. Egyre többen sereglettek oda, ahova megérkezett, úgyhogy nehéz volt egymagában maradnia. Ha ezt akarta, akkor valamely hegyre kellett elvonulnia, mi bőven van ebben az országban, vagy pedig a közeli határ felé kellett vennie az útját. Ott kezdődött a szíriai tartomány s itt az emberek már nem sokat törődtek azzal, mi történik Palesztinában.

De még sem csupán csodatettei tették ismertté a nevét. Lassankint mind jobban arra figyeltek fel, amit hirdetett.

*

Részlet Dibelius Ottó: Jézus egykor és most c. könyvéből.

Bibliai szemekkel nézve,

nemzeti életünk berendezése hasonló a családi élet berendezéséhez. A családja a család fenntartója. A család jóléte és fennmaradásáért a családfő vállal roskadoznak, az ő homloka verejtékezik. A szülőjét szerető gyermek ennek ellenében nem tehet egyebet,

mint szereti atyját, engedelmeskedik neki, bízik benne és imádkozik érte. Ez egészen elég. És ha magyar népünk minden egyes tagja őszinte keresztyén hűséggel tesz eleget e négy feltételnek, nagy családunk atyja, a kormányfővel szemben, bizonyonnyal nagy haladást fog ez jelenteni egész nemzeti életünkben. „Minden lélek engedelmeskedjék a felső hatalmasságoknak.“ Róm. 13:1.

A KARÁCSONYFA...

Irta: Halász Béla.

Ifjú barátainak sietek bevallani, hogy az a karácsonyfa, amelyről történetem szól, nem gyermekkorom valamelyik drága emléke, hanem annak a legfájdalmasabb eseménye. Sőt elárulom azt is, hogy több, mint húsz esztendőnek kellett elsuhanni felettem, amíg az emlékek tárházából napvilágra mertem hozni... Akkoriban ezerkilencszáztizennyolcat jegyzett a kalendárium és szomorú idők jártak szegény Magyarország felett... Kis városkánk utcáin őszi, hervadó napsugárban szomorú, tépett katonák vánszorogtak tova végtelen sorokban... Jöttek... folyton jöttek a varasdi út felől, valahonnan az Isonzó mellől... és nyomukban már ott száguldott a szörnyű hír is: vége van a szép, nagy Magyarországnak... Egy zimankós, téli napon aztán idegen lóbogó szökött fel a Bánffyok ősi várának tornyára... óh, ennél szomorúbb karácsonyunk anélkül sem lett volna, ha nem vitt volna bűnre a karácsonyfa.

Lehet, hogy valamelyik kedves olvasóm érthetetlenül áll meg ez előtt a furcsaság előtt, hogy az oly sok szép emléket nyújtó karácsonyfa bűnre vihet valakit. Én mégis leleplezem magamat és megvallom, hogy volt egy olyan karácsonyestém, amikor nem mertem ránézni a karácsonyfára, mert az vádolt engem...

Ott kezdődött a baj, hogy a karácsony előtti hetekben valamelyik napon összegyűltünk barátaimmal vendéglőnk mosókonyhájában, amelyet ez alkalommal „vezérkari főhadiszállásnak” neveztünk ki. Őszintén szólva, nem voltunk tisztában ezzel a megnevezéssel, amelyet átvonuló katonáktól

hallottunk, de nekünk szörnyen tetszett és ezerkilencszáztizennyolcban lélekben és játékban magunk is végcsináltuk azokat a háborúkat, amelyet apáink és testvéreink a lengyel mezőkön és Karsztok poklaiban a vérükkel és hősi életükkel vívtak...

Nem is lett volna végzetes következménye a vezérkar megbeszélésének, ha valamelyikünk nem kezd el arról fecsegni, hogy kinek milyen karácsonyfája lesz.

Sándor, a cukrász fia, aki szeretett mindig nagyozolni kissé, fölényesen jelentette ki:

— Nekünk olyan karácsonyfánk lesz, amilyen a grófoknak és báróknak sincsen.

— Az semmi — legyintett Géza, a földbirtokos csemetéje — nekünk olyan karácsonyfánk lesz, hogy magasabb lesz, mint egy ház...

Erre már Lajcsi, a szegény suszterivadék sem hagyhatta szó nélkül az egészszet, mert könnyedén megjegyezte:

— Az én apám egyenesen a talián király kertjéből hozza majd a karácsonyfát...

Miután egyáltalában nem voltunk tisztában azzal, hogy a talián királynak van-e kertje, vagy sem és hogy milyen karácsonyfák nőnek abban, egyhangúlag elismertük, hogy Lajcsinak igaza van, néki lesz a legszebb karácsonyfája... Annál inkább elhittük ezt néki, mert tudtuk, hogy édesapja valahol az olasz fronton küzdött az ellenséggel és mit sem tartottunk természetesebbnek, minthogy a szegény suszternek szabad bejárása van az olasz király Őfelségének kertjébe... Láttam

azonban, hogy Rudinak, a legkedvesebb pajtásomnak nem tetszett ez az egész ügy, azért titkos pillantást váltottam vele, hogy majd ha vége lesz a vezérkari megbeszélésnek, lesz néhány szóbeszédem vele...

Alig, hogy eltávoztak pajtásaink, azonnal titkos ülésre alakultunk át és miután a nyomaték kedvéért rágyújtottunk a saját gyűjtésű diófalevélre, amit kissé nagyképművészetű cigarettának képzelünk, megkezdtük az izgalmas tárgyalást.

— Nem járja — jegyezte meg Rudi —, hogy a többieknek milyen szép karácsonyfájuk lesz, mi meg kapunk valamilyen ócskaságot...

— Valamit kellene csinálni... — kockáztattam meg félénken.

Erre nagy hallgatás következett. Nyilván a Sátán már ott ólálkodott a szívünk körül, mert jó idő múlva mérszebb hangot ütöttünk meg.

— Valahonnan szereznünk kellene — folytatta Rudi, különös hangsúllyal...

— Multkor láttam a Blau kertjében — mondtam olyan közömbösen, mintha véletlenül csak eszembe jutott volna — gyönyörű, szép karácsonyfát... Rudit, mintha villámcsapás érte volna.

— No és lehet onnan beszerezni? — kérdezte visszafojtott lélekzettel.

Érezni lehetett a nagy csendben, hogy a Sátán, már bent is van egy léppéssel a szívünkben...

— Hát meg lehet próbálni... — kerülgettem a dolgot — csak az a baj, hogy nagy kutya van a kertben...

Szegény önmagunk, észre sem vettük, hogy sokkal nagyobb kutya, a bűn kerülgetett bennünket és bizony, szégyen bevallani, meg is ragadta lelkeinket.

Rudi azonban nem olyan legény volt, akit egy rongyos kutyával meg lehetne ijeszteni.

— Majd én elintézem azt a kutyát! Csak te vigyázz, hogy meg ne lepjenek bennünket.

Igy történt aztán, hogy néhány nappal később, egy borongós téli alkonyatban, egy fűrészrel, kötéllel és tíz deka szalonnával felfegyverkezve, elindultunk a Blau kertje felé. A fűrész és a kötél elég érthető felszerelés volt, a tíz deka szalonnát azonban Rudi határozott óhajtására vittük magunkkal, mert erősítette, hogy ez is hozzátartozik a „stratégiához“... Én ugyan nem igen értettem, hogy a Blau kutyáját miért nevezi ilyen furcsa szóval, de engedelmesen követtem, s amikor Rudi elszántan bemászott a kerítésen, elfoglaltam őrhelyemet és olyan éber őrködésbe kezdtem, hogy akármelyik északamerikai indiánfőnök elszégyelhetné volna magát mellettem.

Izgalmas várakozásban eltöltött félóra után, Rudi egyszerre csak megjelent egy hatalmas karácsonyfát vonszolva, de úgy látszik, mégis valami baj történhetett a „stratégiával“, akarom mondani, a kutyával, mert éktelen nagy szakadás nyoma látszott a nadrágján... Sajnálkozni azonban nem volt időnk, mert már a kert vége felől egyre erősödő hangok jutottak el hozzánk.

— Jó lesz meglógni — jellemezte Rudi a helyzetet, spártai rövidséggel.

Alig mentünk azonban ötven métert, amikor — égszakadás, földindulás! — ki jön velünk szemben, mint a Blaukertésze... Rudi, akinek erre az eshetőségre, nyilván nem volt „stratégiája“, eldobta a karácsonyfát és illa berek, nádak, erek... mentünk, amerre a lábunk vitt... Az igazi baj azonban

csak másnap köszöntött ránk. Nagy buzgósággal egy könyvbe mélyedtem, a vendéglőnk sarkában, amikor apám igen komolyan reám szólt:

— Gyere csak ide, te gazember!

Bensőmben elátkoztam Rudit és az egész stratégiáját, de azért óvatos lépésekkel megindultam apám felé.

— Szóval, a fiatalúr rablólovag akar lenni? — kérdezte apám furcsa hangszóval.

— Édesapám, én nem... — akartam előterjeszteni védekezésemet, de tovább már nem tudtam folytatni, mert apám karja lendült egyet és olyan hatalmas pofont utalt ki számomra, hogy az ellen a világ semmilyen stratégiája meg nem védett volna...

A legnagyobb büntetés azonban mégis akkor ért, amikor a szent estén ott ültünk mindnyájan a karácsonyfa alatt és én nem mertem felnézni reá, mert úgy éreztem, éget annak minden lángja, szívembe szúr minden tűje. Azon az estén végtelen boldogtalan voltam és úgy éreztem, soha többé nem nyerhetek bocsánatot, míg aztán egy másik áldott Karácsonyestéjén világossá lett előttem, hogy a Karácsonyi Gyermek éppen azért szállt alá a földre,

hogy vergődő és bűnbánó szívek tudjanak ismét örülni és mosolyogni...

Ne ítélj!

Istenem, add, hogy ne ítéljek
Mit tudom én, honnan ered,
Micsoda mélységből a vétetek,
Az enyém és a másoké,
Az egyesé a népeké.
Istenem, add, hogy ne ítéljek.

Istenem, add, hogy ne bíráljak:
Erényt, hibát és tévedést
Egy óriás összhangnak lássak,
A dolgok olyan bonyolultak
És végül mégis mindenké
Elhalkulnak és kisimulnak,
És lábaidhoz együtt hullnak.
Mi olyan együgyűn ítélünk
S a dolgok olyan bonyolultak.

Istenem, add, hogy mind halkabb legyek:
Versben, s mindennapi beszédben
Csak a szükségeset beszéljem.
De akkor szómban súly legyen s erő,
S mégis egyre inkább simogatás:
Ezer kardos szónál többet tevő.

S végül ne legyek más, mint egy szelid igen
De egyre inkább csak igen. [vagy nem,
Mindenre ámen és igen.
Szelid lepke, mely a szívek kelyhére ül.
Ámen. Igen. És a gonosztól van
Minden azonfelül.

Reményik Sándor.

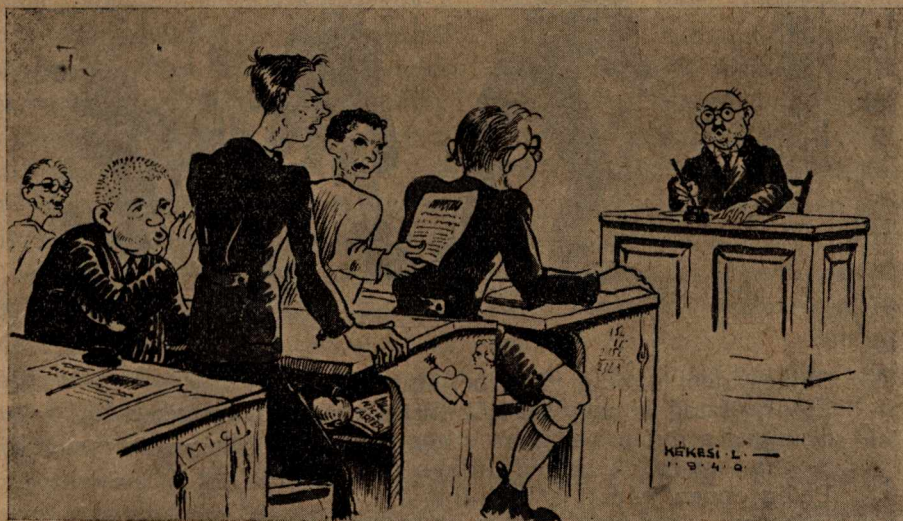
Alig mentünk néhány métert.

Hadijelentések a tanár-diák frontról

Valahol Magyarországon.

Mikor kitört a háború az ősz elejére,
Erős ellenfél tört reá az ötödik bére.
Megszállván a magaslatot, a dobogó táját,
Fel akarta deríteni Léc Pál tudományát.
Pali erre olyant művelt, mit senki sem sejtett:
Nem adta meg magát, hanem ellenállást fejtett.
Mivel az ellenfél nehéztüzérséggel támad,
Felhasználja módszerét a haditaktikának,

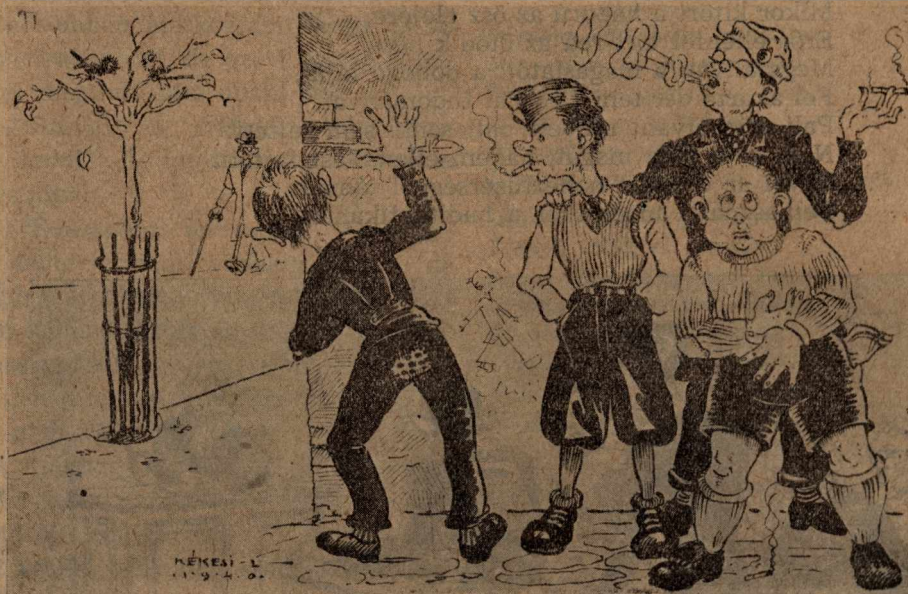

A kérdések elől kitér, gondol leplezésre,
Repülő-lapokat szerez a harcbevetésre.
Folyamán a vérfagyasztó nagy hadműveletnek,
Segítségül igen erős osztagok sietnek.
Amíg maga hősiesen védekezik arcban,
Baloldaltól nehéz osztag segíti a harcban.
Hogy csüggedés ne támadjon a hős védő hadban,
Testi, lelki munició bőven van a padban.
Az ellenség tovább támad, magaslatán ülve,
Gyilkos tolla a kezében ki van köszörülve.
Szegény Pali izzad nagyon, vág keserves arcot,
Szerencsére a pedellus lefújja a harcot.

Fegyverszünet van a harcban. Pali újat tervez,
Rejtett zugban csapatába új erőket szervez.
Előörsszel védi magát meglepetés ellen,
Nehogy a géppuska-fézkét megsejtse az ellen.

S annyi leleményesség van eme hős legénybe,
 A ködösítési módszert veszi most igénybe.
 Működésbe hoz egy sereg füstfejlesztő gépet,
 S fehér felhőbe borítja az egész vidéket.

Sajnos, nem mindig válik be, amit bölcsen tervez,
 Egyik osztag a nagy füsttől füstmérgezést szenved.
 Émelyeg a gyomra nagyon s hogyha út az óra,
 Aligha lesz hareképes egy újabb riadóra.
 Pedig éppen jelenti a kiállított óre,
 Hogy egy ellenséges járőr most nyomul előre.
 Elillannak erre gyorsan és hadizsákmánynak
 Minden füstfejlesztő gépet egy halomba hánynak.

Közli: Telek.

Verspályázat

Verspályázatunkon az első díjat (10 P-t) a *Béke* jeligéjű verssorozat nyerte el. Több költeményt küldött, a versek tárgyban változatosak s egészséges életfelfogásról, jó formaérzékről, ügyes verselésről tesznek tanúságot. Szerzője: *Kökény Pál*, az aszódi Petőfi gimn. V. oszt. tanulója. A második díjat (5 pengőt) a *Turul* jeligéjű versek kapták. Meleg érzésre valló, kedves kis versek. Szerzőjük: *Nagy Margit*, a bpesti ev. leánygimn. VIII. a oszt. tanulója. A harmadik díjat (jutalomkönyvet) a *Déliab* jeligéjű verssoro-

zat első költeménye kapja (Szeretem az Istent). Szerzője: *Vályi Nagy Ervin*, a soproni honvéd főreál növendéke.

A nyerteseken kívül a következő jeligés munkák tüntek ki és érdemeltek dicséretet: *E világ csak hangulat*, *Pipafüst*, *Porszem*, *Kelet felé*, *Küzdj a hazáért*, *Anonymus 1940*, *Aranykalászos róna*, *Ember küzdj, és bízza bizzál*, *Ifjú Lant*. Ezeknek a szerzői értesítések a felelős szerkesztőt, hogy beleegyeznek-e verseik közlésébe.

„NAGY“ MONDÁSOK

Nagyon elterjedt, mondhatnánk általános emberi tulajdonság, hogy az emberek szeretnek „nagyokat“ mondani. Ez nem mindig azért van, mintha talán egymást be akarnák csapni, vagy meg akarnák károsítani, hanem esetleg csak azért, mert jóízűen, vagy színesen akarják magukat kifejezni. Nem is a rosszindulatú hazudozók dolgairól akarunk itt most megemlékezni, hanem azokról az esetekről, amikor semmiféle célzatosság sincs a tóditásban, hanem az emberek nem is gondolnak arra, hogy beszédjük talán el is tér az igazságtól, sőt sokszor fogalmuk sincs sem annak a mennyiségnek a nagyságáról, amelyről beszélnek, sem pedig a szónak, vagy kifejezésnek helyes értékéről, amelyet használnak.

Kezdjük a szelídebb esetekkel. „Már százszor megmondtam, hogy ne hagyja nyitva a szekrényajtót és most megint nyitva van!“ zörtőlődik a háziasszony nagy bosszúsan. A kis cselédlány megszeppenve hallgat és közben magában számolgatja, hogy valóban hányszor mondotta. Hát úgy ötször-hatször, de legfeljebb tízszer. Ha valaki tízszer mondott valamit eredmény nélkül, mindenesetre jogosan bosszankodik, de — ha őszinték akarunk lenni — nem használja jogosan a száz-as számot csak úgy vaktában a sok kifejezésére. Bár másrésről azt is meg kell mondanunk, hogy éppen a száznak a sok jelölésére való alkalmazása egészen átment a közhasználatba, olyan esetekben is, amikor jól tudjuk, hogy az a sok, nem száz. Így pl. mindenki tudja, hogy a „százlábú“ állatnak éppen úgy nincs száz lába, mint a szolnoki „százlábú

híd“-nak sincs. De ezeknél az elszólásoknál még nincs nagy baj, itt még könnyű a valósággal való összehasonlítás.

Már jobban elvetette a sulykot az a meggondolatlan mesemondó, aki arról a bizonyos mesebeli szegény emberről szólva azt mondja, hogy „annyi gyereke volt a szegény favágónak, mint a rosta lika, vagy még eggyel több“. Lássuk, mit is mondott ezzel. Egy közepes nagyságú rostának az átmérője meg van kb. 50 cm és a sugara 25 cm. A 25 cm-es sugarú kör területe $25 \times 25 \times 3 \cdot 14 = 1962 \cdot 5 \text{ cm}^2$ és ha föltesszük, hogy a rosta szövése olyan sűrű, hogy a párhuzamosan kifeszített drótok egymástól $\frac{1}{2}$ cm távolságra vannak (ilyen sűrűn vannak vonalazva a boltokban kapható közönséges számtanfűzetek), akkor a rostának minden négyzetcentiméterén 4, összesen tehát 7850 lika van. Ennyi gyerek egy családban pedig még a mesék világában is nagyon sok, már pedig ott igazán sok minden lehetséges.

De hagyjuk a mesék tarka világát és térjünk vissza a mindennapi beszélgetések megszokott kitételeihez. Azzal már egészen megbarátkoztunk, hogy egy jól sikerült bál után a boldog mama a legközelebbi haboskávés aszszonytársaságban így dicsekszik: „az Évike nagyon jól mulatott, kézről-kézre adták, minden ujóra 10 táncos (esetleg kérő is) jutott“. Ez még nem olyan nagy dolog, elvégre 100 táncost egy bálon még manapság is össze lehet számolni. De már kissé gondolkodóba ejtene bennünket annak a mamának az igazmondása, aki azt állítaná (pedig

könnyen megtörténik), hogy a Babucinak több táncosa volt, mint ahány szál haj van a fején; ha tudjuk, hogy az ember hajszálainak száma átlagosan is néhány százezer. A táncosok számának ezt a meghatározását már erősen meg kell kérdőjeleznünk, akármilyen ünnepelelt bálkirálynőről van is szó. Ha csak azt nem akarjuk feltételezni, hogy őbálkirálynősége erősen kopaszodik.

„Olyan sok ember volt ott, mint réten a fűszál!“ újságolja nagy lelkesedéssel a népgyűlésről hazatérő fiatalember, aki nyilván soha sem számolta meg a réten növe fűszálakat. „No ezt már igazán nem hiszem el“ vágja rá második osztályos öccse, aki mindig szeret ellenkezni. Azonnal papírt és ceruzát vesz elő és kiszámítja, hogy 1 km 100.000 cm lévén, egy négyzetkilóméter éppen 10 milliárd négyzetcentiméter. Ha most már úgy tekintjük, hogy minden négyzetcentiméteren csupán egyetlen fűszál van, akkor is az 1 km² nagyságú réten lévő fűszálak száma éppen ötszöröse az egész földgolyó összes lakosságának, lévén a földkerekség egész népessége mintegy 2 milliárd lélek. A hasonlat tehát enyhén szólva is kissé túlzott. Egy négyzetkilométeres rét pedig igazán nem nagy dolog, hiszen magyar holdakban számolva is alig több 250 holdnál. Már pedig hazánkban, különösen az Alföldön nem megy ritkaságszámba az egy tagban lévő néhány ezer holdas rét sem, sőt egészen megszokott jelenség. Mindenesetre azt látjuk ebből, hogy ez a „mint réten a fűszál“ kitétel jóval többet jelent, mint azt a néhány százat, vagy ezeret, amit ki akartunk vele fejezni. — Egyébként, ha már népgyűlésekről van szó, említsük meg, hogy ha a mai Magyarország mintegy 15

milliónyi lakosa egy téren zsúfolódna össze, hogy egy szónoklatot meghallgasson, meglepően kis területet venne igénybe. Ha ez a 15 millió ember körben állna fel a szónoki emelvény körül (négyzetméterenként 5 embert számítva), a legszélén állók is közelebb volnának a szónokhoz, mint 1 km.

De térjünk vissza a „nagy“ mondásokhoz. A nagyon sok kifejezésére a rét mellett a csillagos eget is szokásos használni. A nagyon gazdag emberről nem ritkán hallani beszéd közben, hogy annyi pénze van, mint „égen a csillag“, ami a legrosszabb esetben is nyilván azt akarja jelenteni, hogy annyi fillérje van. De hát hány csillag is van az égen? — kérdezi most kíváncsi olvasóm. Mindjárt meglátjuk. Tökéletes látóképességű szem tiszta, holdvilágtalan éjszakán kb. 3000 láthat. Na, nem is olyan nagyon sok, mondhatná valaki és ennek a 3000 csillagnak megfelelő 30 pengő sem valami nagy összeg. Hát ez igaz, de nem is itt van a lényeg, hanem ott, hogy sokkal-sokkal több csillag van, mint szabad szemmel látni lehet. Egy 12 cm nyílású távcsővel már 9 millió csillagot látnánk, aminek 90.000 pengő felel meg. Ez már nem éppen megvetendő kis összeg, bár ennél lényegesen gazdagabb emberek is vannak. De ha 2.5 méteres nyílású teleszkóppal fényképezzük az eget, akkor már több, mint másfél milliárd csillagot számolhatunk össze a fényképező lemezen. Az összes csillagok száma azonban még ennél is sokkal nagyobb. Ilyen nagy számokkal azonban már nem olyan egyszerű dolgozni, a csillagászok adatai is elég nagy eltéréseket mutatnak. Legyünk szerények és vegyük figyelembe ezen eltérő adatok közül a legkisebbet. Eszerint a Tejút-

rendszer (amibe a mi Napunk is beletartozik) csillagainak száma mintegy 30 milliárd, aminek, hasonlatunk értelmében, 300 millió pengő felelne meg. Ilyen gazdag ember igazán nem sok szaladgál az utcákon. De ha kicsit pontosabbak és lelkiismeretesebbek akarunk lenni, még azt is meg kell említenünk, hogy a Tejútrendszer sem minden, sőt az egész nagy Mindenséghez képest csak egy kis csillagcsalád. Ilyen csillagcsalád jelenlegi ismereteink szerint igen sok van: kb. 2 millió. Ha ezek népességét egyenként általában „csak“ 1 milliárd csillagra becsüljük, akkor azt kapjuk, hogy az összes csillagok száma legalább is 2000 billió, az ennek megfelelő összeg pedig 20 billió pengő. Ennyi pénzen (1 gr aranyat 5 P-vel számítva) 4 milliárd kg. aranyat lehetne vásárolni, amit ha vonatra raknánk, 100—100 mázsát minden kocsiba, 400.000 teherkocsiból álló aranyvonatot kapnánk! — Az „égen a csillag“ kitétel igen nagy számot jelent, amivel mindenestre kissé csinján kell bánni!

Miután így a gazdag ember vagyonának felbecsülése közben sikeresen megszámloltuk a csillagokat, most már könnyűszerrel ellenőrizhetjük szavahihetőség szempontjából azt a fiatalembert is, aki mély bariton hangján így énekel:

„Nincsen annyi tenger csillag az égen,
Mint ahányszor eszembe jutsz Te nekem.”

Néhány egyszerű szorzással a legkisebb diák is percek alatt kiszámítja, hogy egy évben 315,360.000, mondjuk kerekén 300 millió másodperc van. Ha most feltételezzük, hogy fiatal barátunk minden másodpercben 1000-szer gondol ideáljára, még akkor is legalább 67.000

esztendeig kellene élnie, hogy igaza legyen a nótának. Élénk fantáziája legyen annak, aki el tudja képzelni ezt a 67 ezer esztendeig tartó szünet nélküli gondolkozást, másodpercenként ezer gondolatváltással! Arról nem is beszélünk, hogy ennyi idő alatt a mi fiatal barátunk is megöregedne egy kissé.

Kedves Olvasóim, mindannyian találhatnák a fentemlítettekhez hasonló elszólásokat, ha figyelemmel kísérik egymás beszélgetését, vagy a felnőttek beszélgetéseit. Majdnem minden családnak, vagy társaságnak van egy-egy közismert tagja, aki arról nevezetes, hogy nagyokat szeret „gurítani“. Akinek van türelme, ceruzája és papírja, az — mint a fentebbiekben láttuk — ezeket a „nagy“ mondásokat könnyen leszerelheti. És ha elég kitartóan űzi ezt a szórakozást, lassanként arra is rájön, hogy aki megtanult a számokkal bánni, nem töltötte idejét haszontalannul.

Dr. Bukovszky Ferenc.

„Jövel Uram Jézus!”

— ezekkel a szavakkal záródik a Biblia. Az Újtestamentom tele van ezzel a gondolattal: Az Úr közel. Ezzel a biznysággal tekint fel a keresztyénség a csillagokon túlra. Ez a reménység választja el a világtól. Mert mit vár a világ? A technikának, a kultúrának elképzelhetetlen fejlődését, amikor majd a repülőgépet és rádiót éppen úgy megmosolyogja, mint ma a postakocsit. Maga előtt látja a kétségbeejtő véget, amikor az utolsó ember, az utolsó darab szénnek melegénél süti utolsó burgonyáját. A világnak ezt a végeláthatatlan elgondolását azonban elvágja a Biblia: és eljő a vég. Ez a vég azonban nem jelent kétségbeesést, hanem teljességet az Úr Jézus Krisztusban.

A karácsonyfa története

A karácsonyi előkészületek és ünnepvárás napjaiban sokszor felöltik az a különös és fokozott jelentőség, amelyet a karácsonyúnak, mint a karácsonyi napok szimbolumának tulajdonítanak. Ez adja meg a közhit szerint a karácsony igazi hangulatát.

Pedig ez a szokás, a mai formájában, bizony nem ősrégi. A gyertyavilágos karácsonyfa széles körben való meghonosodása csak az utolsó 100–150 esztendőben ment végbe s a karácsonyi ajándékozás szokása kezdetében a protestantizmusra megy vissza.

A középkorban, mióta Liberius pápa besorolta Jézus születése napját az egyházi év ünnepei közé, az ünneplés a liturgiás istentisztelet körében folyt le. Belőle nőtt ki az egyházi dráma s ez később kikerült a templomból. A szín középpontjában ilyenkor a jászol állott. A reformáció kezdetében szembefordult a karácsonyi színjátékokkal és a Miklósnap ünneplésével is. Jellemző, hogy Luther házában, 1535-ben még Mikulás hozott ajándékot a gyermekeknek, tíz év múlva már a Megváltó. Azt a nagy igazságot, hogy nem Szent Miklós, hanem Jézus ajándékoz meg bennünket minden testi és lelki jóval, ezután új erővel hangsúlyozták. A Miklós-napi vásárok átalakultak karácsonyi vásárokká.

A XVII. század elején jelennek meg a karácsonyi fenyők, mint az ünnep járuléka. Felállításuk ekkor még egészen helyi szokás. Csak a strassburgi protestánsok használták. De még a strassburgi fenyőkről hiányzott a gyertyafény. Ezeket csak a XVIII. században tették fel a fákra, hogy a „világ Világosságát” jelképezzék. A karácsonyfa útja azután nyugatról keletre haladt. Még a század végén is csak főrangúak körében lehetett karácsonyfát találni. Bécsben egy főhercegnő kedvéért állították fel az első karácsonyfát 1816-ban, a Burghan. Hamarosan elterjedt azonban a polgárság körében is, majd a falvakban. Német katolikus falvak, mivel protestáns szo-

kás volt, egészen a XIX. század végéig nem fogadták el. A XX. században aztán általánossá vált.

Nálunk még fiatalabb a szokás, mint Bécsben. Szintén az udvar köréből indult ki, az áldott emlékü Mária Dorottya hercegasszony kezdeményezésére. Keleten vagy a Balkánon csak szóróványosan, az előkelőbbek körében ismerik. A nyugati országok, Anglia, Franciaország, Spanyolország és Itália most sem így ünnepli a karácsonyt.

Gondoljuk ezt meg, ha a közfelfogás nálunk már alig tudja elképzelni az ünnepet karácsonyfa nélkül. Kedves és szép szokás, de csak szokás, és nem szabad elhomályosítani a lényegét, amire emlékeztet. Karácsony nem a gyerekek ünnepe, hanem annak az isteni üzenetnek, mely így szól: **Ma született néktek a Megiarló...**

A mi hitünknek cselédi...

E rovatunk vezérelakjaként, multkori számunkban, Petőfi Sándor szerepelt, a világirodalom magyar kiválósága, álljon mellette legnagyobb magyar kortársa, politikai felfogásának hitvallója, a legnagyobb magyar politikai szónok, világtörtnelemnek is ragyogó szelleme: Kossuth Lajos!

Apai ágon IV. Béláig visszavezethető magyar köznemesi család sarja. Egyik kiváló őse mellett ott fekszenek a turóc-szentmártoni ev. templomban azok a rabbilincsek, melyeket a török vert kezére, lábára, melyeket azonban a szilaj magyar úr, a lehetetlent is megkísérelve, lerázott magáról. Másik őse Rákóczi oldalán küzdött a magyar szabadságért még akkor is, mikor ez a hűség egy szál karddal való menekülést jelentett. Anyjának családi hagyománya a vallás-szabadságért való áldozatok emlékéét őrizi: egyik őse, Weber András Caraffa egyik áldozata. Érthető, hogy a késő unoka lelkébe is átöröklődött az „itt állok, másként nem tehetek” törhetetlen jellemzilárdsága.

Pályáját nemzetmentő hivatásába vett hite lendíti szédületes magasságba. 1832-ben még névtelen országgyűlési tudósító, 1840-ben már az ország vezére, a „legnagyobb magyar”. Széchenyi győztes ellenfele, kinek vádjára, hogy a szív politikáját üzve, forradalomba sodorja a nemzetet, udvarias, de határozott szavakkal válaszolja, hogy nem a modor a fontos, de az, hogy kinek van igaza.

Ellenállhatatlan szónoklatával a csodával határos teljesítményekre készíteti a magyart s ha vér és áldozatok árán is, de eljuttatja nemzetét az emberi és nemzeti jogok kivívásának dicsőségéhez. Az áldozatokból pedig, mint törhetetlen lélek, maga veszi ki legtájdalmasabban a részét, mikor hazánknak szent földjétől távol, 1849—94-ig, 45 évig szenved a száműzetés keserves kínjait. De ezt az időt is nemzetünk javára használja. Bejárja Angliát, Amerikát s a józan idegeneket lebilincselő szónoklatai-

val, shakespearei angolságával, politikai lángelméjével valósággal megigézi. Szavainak hatására megbukik az angol kormány, mert ezt a tényt kívánja III. Napoleon Magyarország megsegítéséért. Viktor Emánuel, olasz király is szövetségre készül Kossuth-tal s nem rajtuk múlik ennek megthiusulása.

Világhódító útja az újságíró, államférfi, hadvezér, kormányzó állomásain át a remete és a vértanú magányához vezetett. Ezt a magányt azonban a nemzet rajongó zarándokai keresték fel. S mióta drága hamvait a haza szent földjébe tette a magyar, azóta valóban elmondhatjuk reá gondolva is, hogy:

„Szentebb a föld, honunk áldott alapja,
Mióta, nagy szív, benne nyugoszol;
Szentebb a multak ezredévi lapja,
Mióta, nagy név, hozzá tartozol.”

Dr. Zelenka Margit.

Beszámoló a pályázatokról

Pályázatunk eredményével most is meg vagyunk elégedve, előfizetőink szép számmal vettek részt rajta. A pályamunkák sem számban, sem értékben nem maradnak el más évek pályázataival szemben. Különösen jól esett a szerkesztőknek olvasni azt a sok kedves levelet, amelyet olvasóink a pályázatokhoz mellékeltek. Mindegyikből a laphoz való ragaszkodás szól felénk és ez biztat bennünket a jövőre nézve. Ha valami kifogásunk lehet, csak azt említjük meg, hogy még mindig sok a gondatlanul kiállított, csunyán írt pályamunka, vagy az összegyűrt rajz. Annál nagyobb örömet okoz, mikor külsőleg is gondosan elkészített munkával találkozunk.

A pályázat számszerű eredménye a következő. Verspályázatunkra beérkezett 48 vers vagy verssorozat. Alsós elbeszéléspályázatunkra 20 pályázó küldte el munkáját. Az ezidén először szétválasztott útleírás-pályázatnak 10 munkása akadt. Felsőss elbeszélésből 15-t kaptunk. Rajzpályázatunkra jött aránylag kevesebb munka a szokottnál, mindössze 21 előfizetőnk küldött rajtot vagy rajzokat. Ezt a körülményt nem tudjuk másnak beszámítani, minthogy multévi nyerte-seink között olyan kitűnő tehetségek vannak, akikkel félnek versenyre kelni az újabb rajzoló. Pedig idei új pályázóink között is vannak, akik méltó versenytársai az előzőknek.

Mák Pista VIII. o. tanuló előadásai az iskoláról

Édes Öcsém!

Az iskolai évnek lényeges alkotórészei a szünetek. Úgy vegyülnek a tanítási napokkal, mint a levegőben az oxigén a nitrogénnel. A szerepük is ugyanaz: az oxigén, azaz a szünet éltet, a nitrogén, azaz a tanulási idő hervaszt és bágyadtá tesz. Sajnos a keveredési arány itt rosszabb, mert nem jut négyrész tanulási időre egyrész szünet. A váratlan, egynapos szünetek megfelelnek a levegőben szereplő ózonnak, még kellemesebbé teszik az életet. A szünetek rendszeren valamely gyászos esemény (intő, értesítő kiosztás) után szoktak bekövetkezni. Ez az intézkedés a tanár urak nagylelkűségére vall, hogy így az üröm keserűségét némi méz enyhítse.

Két főszünet van: a karácsonyi és husvét. Mindkettőre elő kell készülni. Ez abban áll, hogy november, illetve március elsejétől kezdve komoly számításokat kell végezni, hogy hány nap van még hátra az örvendetes pillanatig. Ha valamelyik tanár úr zavarba jönne az idő felől, legalább ki tudjátok segíteni pillanatok alatt. Az utolsó két hétben a számításokat arra is ki kell terjeszteni, hogy hány latin, számtan, német stb. óra lesz még, továbbá mennyit tesz ez ki percekben, másodpercekben és pillanatokban. A számításokat legcélszerűbb számtanórákon végezni, a tanár úr örül neki. Szorgalmi feladatnak fogja fel és osztályoz is rá a magaviseleti rovatban.

Az örvendetes csengő megszólalásakor vegyétek sietve a könyveiteket és búcsúzzatok el a pedellus bácsitól és az iskola közelében levő cukorkaüzlet tulajdonosától. Legalább ezzel a pár nyájas szóval enyhítsétek az üzleti forgalom megcsappanása miatti fájdalmat. Régebben szokás volt az iskola négy sarkát avas szalonnával is megkenni, hátha rákapnak az ebek és elhordják. Tudomásom szerint azonban ez a remény nem szokott beválni, az ebek nagyon finnyás állatok. Otthon a könyveket el kell tenni mélyen a szekrény fenekére pihenni, úgyis sokat használtátok őket a tízperces kézilabdamerközéseken. A szünetben való viselkedést az a körülmény szabja meg, volt-e intő, vagy nem? Ha volt, akkor szerénységet ajánlok, bűnbánatot és fogadalmaikat. Így még esetleg megjavulnak a karácsonyi ajándékok esélyei. Ha nem volt intő, akkor szabadabban lehet lélekezni, de mégse forgassátok fel a házat egészen, mert a mamák küldöttségbe mennek az igazgató úrhoz, hogy nyissa ki az iskolát. A tanár urak pedig, kiknek hiányzik a mindennapi szórakozásuk, a szekundairás, bizonyosan pártolni fogják a kérést. Tartózkodjatok sokat a könyhán és emlegessétek az internátusi vagy konviktusi koszt gyenge voltát, a mama esetleg a cukorjegy létéről is megfélekedzik. Vidékenlakóknak ajánlatos a népszokások (disznótor, lakodalom stb.) tanulmányozása az ismerősebb helyeken.

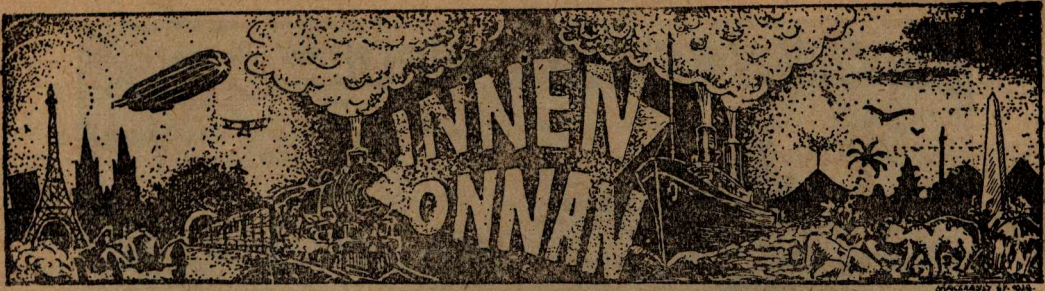
A husvét vakációra ugyanezek a szabályok érvényesek. Mivel azonban az idő jobb, erősebben kell ápolni a baráti érzést, e célból találkozókat kell rendezni az osztálytársakkal. Csak azt ajánlok, hogy mindig más családnál, mert két három ilyen találkozót a legerősebb szülői idegek sem bírnak el.

Gyorsírással jegyezte: Rák Bandi.

Az Ifjú Évek két kiváló munkatársát magas kitüntetés érte. Reményik Sándornak Corvin-láncot, Gyallay Domokosnak Corvin-koszorút adományozott a Kormányzó Úr.

A röntgen-sugár hatását aranyhalakon próbálta ki Milton, a newhaven-i Yale-egyetem tanára. Kísérleti halait hat napon keresztül röntgen besugárzásnak tette ki, de csak az egyik oldalukra bocsátott sugarat. Megállapította, hogy a röntgen-sugár a halak bőrében levő festéksejteket erősebb munkára serkentette. Eleinte csak néhány sötétebb színű festéksejt tűnt fel, de később annyira megszorodtak, hogy foltokat alkottak. Mielőtt a besugárzás megszűnt, a foltok is halványodni kezdtek és néhány hét múlva teljesen eltűntek. Ebből az eredményből azt a következtetést vonta le, hogy az emberen fellépő rosszindulatú daganatok festéksejtjei is visszahatnak a röntgenbesugárzásra, tehát a röntgen-sugár orvosi kezelésre alkalmas.

A hahús fehérjetartalma körülbelül ugyanolyan, mint a marha- és borjúhúsé, szénhidrátartalma pedig nagyobb. A hahús némi jódot is tartalmaz, igaz viszont, hogy több benne a víz is emiatt hamarabb romlik, mint a tömörebb marha- és borjúhúsok.

Az „arhel”-nek nevezett készülékkel, melyet Párizsban már több helyen alkalmaznak, **pincelakásokba napfény** vezethető. A háztetőn elhelyezett óriási forgatható tükrök felfogja a napsugarakat és visszaveri egy fölötté rögzített tükrörlapra, amely a fénysugarakat függőlegesen lefelé irányítja a világító udvarba. Itt emeletenként kisebb tükrök fogják fel a sugarakat és juttatják a szobák fehér mennyezetére, ahonnan egyenesen szétszóródnak az egész helyiségben. A gyűjtőtükrök forgását maga a Nap irányítja. A készülék feltalálója Jacques Arthuys francia mérnök.

Az orosz tudósok a jövő évben különös gondot fordítanak a **napfogyatkozás** megfigyelésére, amely 1941. szeptember 21-én lesz. A napfogyatkozás, amely Észak-Kaukázustól Kínáig látható lesz, teljes lesz. A tel-

jes elsötétülés mintegy két percig fog tartani. Az orosz látszerészeti gyárak megbízást kaptak, hogy különleges műszereket készítsenek erre az alkalomra.

Budakeszin, a méhkísérleti telepen, **méhcípéssel gyógyítják a reumát**. Az orvosok szerint B-vitamin, vagy talán valami ismeretlen jótékony anyag van a méhméregben.

A kaukázusi Dagesztán szovjetköztársaságban a Samura-folyó völgyében földolaj feltárása céljából folytatott fúrások során 600 és 700 méter mélységben **fehér földolajat** találtak, amely épp olyan szintelen, mint a víz. Csak ritkán fordul elő a természetben.

Amerikában most már nemcsak a felhőkarcolóba lehet **mozgólépcsőn** feljutni, hanem az egyik hegycsúcsra is. Az újítás óriási népszerűségnek örvend a közönség körében. A mozgólépcsővel az 1600 méteres Mount Monard csúcsára lehet feljutni, amely Pennsylvániában van. Innen gyönyörű kilátás nyílik egész Észak-Amerikára. A hegycsúcsot eddig csak gyakorlott alpinisták mászhatták meg, mivel a Mount Monard tulajdonképpen szikla és oldalai csaknem függőlegesen merednek az égnek.

Köztudomású, hogy az ember öregkorára alacsonyabb lesz. Egy olasz orvos mostanában azt az érdekes felfedezést tette, hogy **az ember egy nap alatt is megváltoztathatja testmagasságát**. Az olasz orvos szerint, ha valaki reggel 175 cm magas és azután 8 órán keresztül nehéz munkát végez, este pedig újból megméri, kiderül, hogy 2–3 cm-rel kisebb lett. Az éjszakai nyugalomnak köszönhető azután, hogy másnap ismét eléri a régi magasságát.

A kristályok tulajdonságaival tudományosan először Steno Miklós dán fizikus foglalkozott, kinek könyve 1669-ben jelent meg Firenzében. Az első kristálytant Capeller 1723-ban adta ki Luzernben. P. F.

Kis idő múlva újra kopogtak az ablakon. Gyuri nem volt bent, most Ferkó ugrott és vette be a nyársat, — ő is olvasta fel a verset.

Szegény diáknak
 Szegény a sora.
 Nincs semmi öröme,
 Csak az iskola.
 Abban sok tudomány,
 Tanár meg szekunda:
 Ilyen élet mellett
 Meghalni jobb volna.
 De ma öröm történt:
 Murgáéknál pörkölték a sörtét.
 Hurkát is csináltak,
 Meg kolbászt is rőfszám.
 Így talán nem marad
 Üres ma az én szám.
 Hogyha versem rossz volt,
 Oka korgó gyomrom,
 Ritkán kerül bele
 Jófajta pástétom.
 Kis kopasz nyársomat
 Tessék felruházni,
 Kerülhet rá hurka,
 Sonka, kolbász rőfnyi.
 Gyomrom nem kényes.
 Írta egy diák,
 Aki nem tudományra,
 Hanem kolbászra éhes.

— Ennek is kell adni, mama —
 szólt feleségéhez Murga bácsi.
 Ezt a nyársot is teleaggatták.

Később bejött Gyurka is.

— Még egy nyársat tűztek —
 mondta neki Zsuzsi.

— Igen?

— Vers is volt hozzá.

— Nekünk is kellene nyársat tűzni.
 Igaz-e Ferkó?

— Ti nem kapnátok semmit —
 nevetett a kislány.

Gyurka csak mosolygott.

Ma megint boldogan ment szobájába
 Bikácsy.

— Ugye jó volt — kérdezte Kakasdit.

— Jó hát. Ilyen elkelne minden
 héten.

Gyuri odament asztalához és kihúzta
 a fiókot.

— Idenézz, szecska!

Ferkó belenézett a fiókba és elsápadt. Az egyik nyárs feküdt benne.

— Te tűzted a nyársat?

— Én.

— Hogy tehetted ilyet?

— Miért ne. Jó lesz az nekünk holnapra — és nevetett.

Ferkó nem szólt semmit, de amikor másnap megkínálta őt Kakasdi, azt mondta, hogy nem éhes.

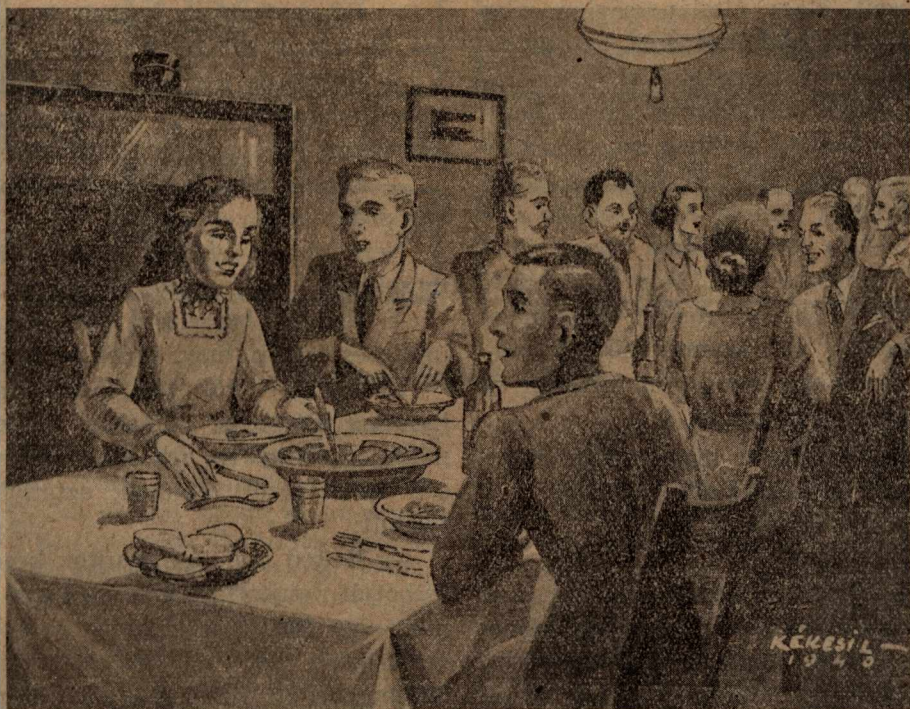

8. Lovass igazgató úr érdekes botja.

Bikácsy Ferkó nehezen várta a délet. Máskor is előfordult, hogy hosszúnak tűnt fel a délelőtt, — hiszen diák volt ő is — de ma különösen nehezen várta az órák múlását. Pedig elkészült leckéivel, jelesre tudta minden feladatát. Nem is attól félt, hogy valamelyik tanár úr kihívja felelni, hanem azért

elhagyta minden önbizalma, hiszen akkor nagyon bizonytalanul felelt, a tanár úr még a fejét is megcsóválta, amit akkor nagyon röstelt. Ezért a bizonytalanságért volt hosszú a délelőtt. Alig beszélt barátaival, pedig azok nagy hangerőn tárgyalták az intézőosztás eshetőségeit. Őt nem említették. De ez nem volt neki elég megnyugtató.

Végre elérkezett az utolsó óra. Alig

A két diák az asztal végén ült.

várta az utolsó órát, azért félt attól az órától, amelyiken nem is volt felelés, mert akkor olvasta fel osztályfőnökük az intéket. Az inték miatt volt rettentő bizonytalansága. Egyik percben úgy érezte, hogy nincs mit tartania tőle, hiszen tudott felelni, sokszor meg is dicsérték a tanár urak; a másik percben eszébe jutott a zuhogói kirándulás meg a Pince-utca, és egyszerre

csöngettek, máris helyén ült mindenki. Ma nem volt dolga a vigyázónak. Csönd volt a teremben, a levegő tele feszült várakozással. A veszély előszele kicsalta a fiúkból a bennük szunnyadó jó tulajdonságokat. Mindenki némán ült helyén, pissenés sem hangzott. Bikácsy Ferke is szótlan izgalommal leste az ajtót.

Kinyílt az ajtó és belépett a tanár

úr. Kezében hatalmas papírlapok voltak. A fiúk yigyázz-állásba merevedtek.

— Üljetek le — intett a tanár, és beírta az osztálykönyvet.

Egy-két másodpercig néma csend ereszkedett a teremre. A tanár úr végigjártatta a szemét az osztályon. Aztán beszélni kezdett:

— Fel fogom olvasni a tanári tesztület osztályozó értekezletének megállapításait. Nagy általánosságban meg volt elégedve a tanári kar az osztály előmenetelével, szorgalmával és viseletével. Annál sajnálatraméltóbb, hogy vannak köztetek, akiknek szorgalma és készülése nem kielégítő. Ezt a szüleikkel is közölni fogjuk. Az év elején vagyunk még, van idő arra, hogy jóvá tegyék mulasztásukat. Még kijavíthatják eddigi rossz feleleteiket, még meggondolhatják és megemberelhetik magukat. Remélem a mostani intőkből és rovókból okulni fognak.

Aztán kiterítette maga elé a nagy papírlapot és sorra vette a fiúkat.

— Antal Gyula!

Antal felállt.

— Mindjárt az első fiúval baj van. Latinból elégtelen, és a számtanból is gyenge. Szedd össze magad, mert ha továbbra is így tanulsz, baj lesz a bizonyítványosztáskor.

— Barta János! Ha egy kicsit jobban tanulsz, lehet még jórendű is belőled.

Most következik ő, — gondolta Ferkó. A szíve a torkánál vert.

— Bikácsy Ferenc — olvasta a nevét a tanár.

Felállt. A tanár ránézett. Egy pillanatra jóindulatú mosoly villant át tekintetén.

— Dolgozz továbbra is így, akkor

derék ember lesz belőled — hallotta a tanár komoly hangját.

Boldogan ült le, hiszen a tanár úr meg van vele elégedve. Most már vígan várta az óra végét.

Ezen a napon még egy nagy öröm várt rá. Mikor csöngetés után kilépett a folyosóra, ott látta maga előtt az édesapját. Az igazgató úrral beszélgett. Alig akart hinni szemének. Boldogan szaladt feléje.

— Édesapám! — szaladt ki a száján, és szemét elfutotta a könny.

— Szervusz, kisfiam — hallotta az ismerős hangot. De jó is volt újra fején érezni édesapja simogató kezét!

— Ugye, nem vártál? Meglepetésnek szántam jöveteletem.

Nem tudott szólni, csak boldogan mosolygott és szorongatta apja kezét.

— Éppen beszéltem az igazgató úrral, és örülök, hogy nincs panasz rád.

Az igazgató bólintott. Aztán együtt indultak kifelé az iskolából. A kapunál megálltak. Az igazgató barátságosan kezét rázott apjával, aztán feléje fordult:

— Neked csak így nyujtok kezét — és botját nyujtotta feléje. — Ugye ilyet még nem láttál?

Érdekes bot volt. A bot feje egy ökölbesorított kezét ábrázolt. Szép faragás volt. Pontosan olyan, mint az ember keze. Ferke csodálattal nézte.

— Orosz ember faragta — mondta magyarázólag az igazgató apjának. — Hadifogoly volt itt, Magyarországon a világháború alatt.

Aztán hozzáfordult:

— A jó diáknak ezt a végét nyujtom, de a rosszak a másik végével ismerkednek meg — mondta, és nevetve megsuhogtatta botját a levegőben.

(Folyt. köv.)

BETŰREJTVÉNYEK.

(Egyenként 2 pont.)

Cigány

Borbély Károly

C $\frac{y}{iga}$

Wagsleben

Réti Ernő

$\frac{SZE}{b}$;

Történelm

Gálik József

$\frac{3}{4}$ $\frac{ELEM}{É}$

Kis-Biro

Béthy Béla

b Jókai Mór

Elédután

Valent Béla

d PULI

Páras

Vajda Gizella

$\frac{Ó}{FÁ}$

Pontversenyünk állása :

Antalics Andor 10, Albrecht Győző 76, Algöver Mihály 74, Bányai László 76, Becskő Zsuzsánna 22, Békei Imre 47, Borbély Károly 76, Czinkotszky István 76, Csermely Egon 71, Egry Kornélia 45, Farkas János 40, Gálik József 76, Gedóváry Lilike 38, Géhring János 18, Hankó Pál 76, Hegyi István 76, Herrstein Gyula 76, Hibbey Csaba 76, Hrabovszky Mihály 76, Husz Róbert 8, Jankó Miklós 74, Jekisa Ervin 43, Kahl Henrik 18, Karácsony Gyula 47, Kelemen Tamás 66, Kilczér Gyula 76, Kliment Z Miklós 27, Kossuth Tivadar 76, Kovásznai Vajna Kálmán 36, Kovács András 27, Kucsmann Árpád 76, Laub János 76, Ledzéni András 76, Macher Frigyes 59, Manninger Ernő 47, Máczay Lajos 76, Miklós János 4, Odorfer Magda 76, Pummer Iván 22, Pass Irén 25, Pataki Lenke 27,

Polgár Sándor 41, Réthy Béla 76, Réti Ernő 74, Sándor Judit 76, Schmidt Gusztáv 74, Schrauf Ernő 72, Steiner Gábor 76, Steiner Henrik 45, Szabó József 72, Szabó Zoltán 49, Szatmáry Antal 20, Szeberényi Tamás 22, Szemmelroth János 74, Tamási Zoltán 34, Terray László 74, Träger Herbert 76, Túróczy Erzsébet 76, Unger László 69, Vajda Gizella 45, Valent Béla 76, Varga K. György 76, Wagner Ibolya 18, Wagner János 27, Weinbrenner Rudolf 27, Weiszer Edit 76, Zelenyánszky András 76, Zsitvay László 49. 25

Mult számunk rejtvényeinek megfejtéséért jutalomkönyvet nyert: Kovásznai Vajna Kálmán, Kőszeg, Mátyás király-nevelőintézet és Vajda Gizella, Bpest, XIV., Nürnberg-utca 19.

Olvasóinkhoz!

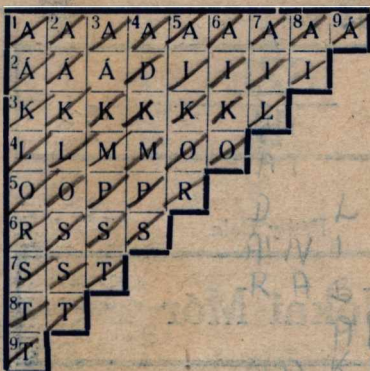
Olvasóink megnövekedett taborának ragaszkodását azzal akarja megjutalmazni a szerkesztőség, hogy a megígért évi oldalszámon kívül felemelte a karácsonyi szám terjedelmét. Minden munkatársunknak és előfizetőnknek boldog, áldott karácsonyi ünnepeket kíván a szerkesztőség.

KOCKAREJTVÉNY.

(15 pont.)

Kossuth Tivadar.

1. Tintatartó. 2. Megalakítás. 3. Reteszek.
4. Fogyok. 5. Hítrege. 6. Rossz kívánság szokott lenni. 7. Ollója van. 8. Kötőszó. 9. Mássalhangzó.

KALAMARIS
ALAPITÁS
LAKATOK
APADOK
MITOS
ALTOK
RÁKO

Az IFJÚ ÉVEK november havi rejtvényeinek megfejtése.

Keresztrejtvény:

T
IEA
TEMLÓM
ELESIKE
ALMÁI ANA
CREOLEREDŐ
OHNAVITA
ODAMENE
RAVATAL
ÓDA
E

A
IBO
BARABÁS
ELEFANT
INANI GAZ
AZEPE OFNL
ADI ILLÉS
ETETIÓT
KOMORNA
A

SZÁMREJTVÉNY.

Akiben bizom, attól Isten
őrizzen, akiben nem bi-
zom, attól egymagam is
megőrzöm magam.

Betűrejtvények:

Békaláb   Erdély
Kétség   Dénes
Eperfa   Sors

BUDAPEST, 1940. DECEMBER.

XIX. ÉVFOLYAM 4. SZÁM.

IFJÚ ÉVEK. Ifjúsági folyóirat.

Alapította **Algöver Andor**.

Laptulajdonos: **az Országos Evangélikus Tanáregyesület**.

Főszerkesztő: **Dr. Bánkúti Dezső**. Felelős szerkesztő és kiadó: **Dr. Rempert Elek**.

Szerkesztő bizottság **Arató István**, Kőszeg. **Dr. Blázy László**, Budapest. **Dr. Czinkótszky Jenő**, Békéscsaba, **Dr. H. Gaudy László**, Budapest, **Dr. Keken András**, Hódmezővásárhely, **Kirner Gusztáv**, Békéscsaba, **Máczy Lajos**, Nyíregyháza, **Dr. Ruhmann Jenő**, Sopron, **Dr. Zelenka Margit**, Budapest, **vitész Zerinváry János**, Bonyhád.

Szerkesztőség: Budapest, VII., Vilma királynő-út 19.

Kéziratok a felelős szerkesztő lakására, Budapest, VII., Damjanich-u. 28/b, III. 22. küldendők.

A kiadóhivatal vezetője: **Ruzicska László**, Budapest, XI., Váli-út 4, II. 2.

Postatakarékpénztári csekkszám: **26.111**.

A lap havonként jelenik meg.

Előfizetési ára egy évre 3 pengő; egyes szám ára 40 fillér.

Garab József könyvnyomdája, Cegléd.